

Şahinkaya Olayı...

Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin yurtiçinde yayınlanan GERÇEK gazetesi Ocak ayında bir özel sayı ile önemli bir haberi ülkemiz halkına duyurdu. GERÇEK'in bu özel sayısı bir yandan parti militanlarınca elden, bir yandan da posta aracılığıyla 20

bini aşan sayıda dağıtıldı. Faşist zorbalardan çürümüşlüğü gözler önüne inkar edilmez verilerle serin bu yazıyı Avrupa'daki Türkiye'lilere duyurma görevini de gazetemiz DAYANIŞMA üstlenmiş bulunuyor.

Dayanışma

MART 1984 SAYI: 20 2 DM

Yabancı Düşmanlığında Yarış Hızlanıyor

● F. Almanya'dan sonra şimdi de Belçika'da yabancı düşmanlığı sağcı hükümet eliyle azdırılıyor.

Geçtiğimiz günlerde Belçika'da bir yabancılar yasası hazırlanarak parlamentoya sunuldu. Gerici sağcı hükümetin başbakan yardımcısı ve adalet bakanı Jean Gol tarafından meclise sunulan tasarı tüm yabancı işçileri tedirgin etmeyi ve giderek Belçika'dan "kovalamayı" hedefliyor. Bu amaçla ulaşmak için bütün insani değerleri ayaklar altına alan

tasarı, sağcı hükümetin yabancı düşmanı aşırı sağcı ve faşist çevrelerin kampanya ve provokasyonlarını karşılıksız bırakmadığı ortaya koyuyor.

● Tasarı yasallaşırsa, artık bundan böyle yabancı işçilerin eş ve çocuklarını yanlarına almaları hemen imkansız. Evli eşlerin Belçika'ya getirilmesi büyük ölçüde kısıtlanıyor, belli bir yaşı geçen çocukların getirilmesi ise bütünüyle yasaklanıyor.

● Yabancı öğrencilerin yüksek okullara kayıt yaptırılma-

rını büyük ölçüde zorlaştıran tasarı öğrencilerin eş ve çocuklarını da yanlarına getirmelerini bütünüyle engelliyor.

● Yasanın her türlü keyfili-

ğe açık bir maddesi ile ise, belediyelere "taşınma yasağı" yetkisi veriliyor. Böylece mahalli yönetimler isterlerse, böl-

(Devamı 7. sayfada)

HÜTTENHEIM BOŞALYOR

Duisburg'un bir semti Hüttenheim. Bir Türkiyeliler gettosu aynı zamanda. Hüttenheim'deki Türkiyeliler bugünlerde hareketli, kederli, telaşlı.

Yıllardır yaşadıkları, çalıştıkları, adeta bir ikinci vatan gibi gördükleri bu yerlerden giderken geri dönen tüm Türkiyeli işçiler gibi Hüttenheim'liler de üzgün, kederli. Acaba kalsaydık daha mı iyi olurdu sorusu kurcalıyor işçilerimizin kafalarını. Onyıllardır izin-

den izine gördükleri memleketlerinde onları nasıl bir gelecek bekliyor bilemiyorlar. Çocukların endişesi ise daha büyük. Ana-babalarına göre Alman toplumu ile daha çok kaynaşmış çocuklar çaresizlik içinde. Geleceğe ilişkin özelemleri bir çırpıda tuzla buz oldu. Okullarından koparılıp, alındılar. Arkadaşlarından ayrılmak zorunda bırakıldılar. Şimdi Türkiye'de çok daha değişik bir eğitim orta-

mında başlarına neler geleceğini tam olarak bilemeseler de yine birşeyleri sezinliyorlar, anlıyorlar. Hiçbir zaman anlayamadıkları ise, neden böyle bir cezaya çarptırıldıkları. Almanya'daki ekonomik kriz, işsizliğin suçlusu olarak neden ana-babalarının gördüğünü bir türlü anlayamıyorlar. Asla anlayamayacaklar da...

Göçükten kurtulabilen işçiler...

Kaza Değil, İş Cinayeti

Ruhr havzası geçtiğimiz günlerde yine sarsıldı. Gelsenkirchen'deki maden ocaklarında meydana gelen bir göçme sonucu, 4'ü Türkiyeli 9 maden işçisi, binlerce metre derinlikte tonlarca toprağın altında ezilerek yaşamlarını yitirdiler. Patronların kar hirsinin kurbanı bu 9 işçinin geride gözü yaşlı eşler, ana-babalar ve onlara çocuk kaldı. Patronların ve onların borazanlığı yapan basın yutturmaya çalıştığı gibi, bu tür katliamlar "iş kazası" değildir. Düpedüz bir iş cinayettir. Bu cinayetlerin suçlusu da, işyerlerinde güvenlik için yapılması gereken harcamaları "maliyetleri artırıyor" diye savsaklayan patronlardır, parababalarıdır. Ve şimdi böyleci cinayetlerin sorumluları da, ölenler için sahte gözyaşları akıttırıyor, acılı pozlar takınıyorlar. Onların üzüntüsü sahtedir. Daha şimdiden karlarını artırmak için yeni hesaplar içine girdiklerine de hiç şüphe yoktur...

F-16 projesi dahil olmak üzere Cunta Konseyi üyesi Şahinkaya'nın suç ortaklarıyla birlikte çevirdiği kirliliğini, Türkiye kamuoyuna gazeteminin bu özel sayısıyla açıklayan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, konuyla ilgili yayınlarını sürdürecektir. Çünkü Şahinkaya'nın içinde bulunduğu çıkar kombinezonu burada özellediklerimizle sınırlı değildir.

Şurasını belirtelim ki, T.Şahinkaya olayı tüm kapitalist dünyaya ve Türkiye'deki kirliliğin ne ilkidir ne de sonucudur.

Ne ki, ele aldığımız olayın özgünlüğüne bir önemli nokta daha var: 12 Eylül darbesinin generalleri "anarşi terör-bölücülük" demagojileri altında, "12 Eylül öncesinde günde 25 kişi ölüyordu, biz teröre son verdik" sözleriyle kendilerini 'vatan kurtaran aslan' gibi göstermişlerdir. Dahası ülkenin tüm meşru ve anayasal kurumlarına silah zoruyla el koymuşlardır. Meşru anayasayı ilga, meşru parlamentoyu fesh, meşru hükümeti iskat etmişlerdir. Yasalar gereği meşru iktidarın emrinde birer devlet memuru oldukları halde, ellerinin altında bulundurdıkları emir-kumanda zincirini ve silahlı kuvvetleri kullanarak iktidarı silahla gasp etmişlerdir. Demokrasilerdeki kuvvetler ayrımını çiğneyip yasa, yürütme ve yargı erkini 5 kişilik bir konsey elinde tekelleştirmişlerdir. Yani TCK'nun 146. maddesini resmen ve fiilen ihlal etmişlerdir. Onlar 12 Eylül öncesinin faşist milliyetçi hareket teröründen kaynaklanan ve CIA başta olmak üzere karanlık mihraklar tarafından yönlendirildiği apaçık olan sokak terörünün yerine 12 Eylül'ün devlet terörünü koymuşlardır. Yani 12 Eylül generalleri en büyük suçu, demokrasi suçunu, İNSANLIK SUÇU'nu işlemişlerdir. Sadece bu neden bile onları tarih ve toplum önünde mahkum etmiştir.

Oysa burada özellediğimiz Şahinkaya ve suç ortakları olayı açıkça kanıtlamaktadır ki, bu insanlık suçluları, bu FAŞİZM SUÇLULARI, aynı zamanda rüşvetçi, dolandırıcı ve hırsızlardır. Birer devlet memuru olarak ellerinde tuttıkları mevkileri kişisel çıkarları ve vurgunları için kullanmışlardır, daha sonra ülkenin meşru ve anayasal kurumlarını bir askeri darbe ile yıkıp yönetimi gaspedince, ülkenin kadri mutlak hükümlerine haline gelince de vurgunlarına, soygunlarına devam etmişlerdir. Bir çete halinde, menfaat şebekesi olarak çalışmışlardır. Onların siyasi suçlarına ilaveten bu yüzlerini de kamuoyunda teşhir etmeyi herkesten önce biz Türkiye Sosyalist İşçi Partililerin görevi sayıyoruz.

Faşist Cunta'nın beş üyesinden biri olan Şahinkaya'nın hırsızlıklarını açıklayan yazı 3. sayfamızdadır.

İNSANLIĞIN BÜYÜK KAYBI:

ANDROPOV ÖLDÜ

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu Yuri Andropov 9 Şubat 1984'te çekemekte olduğu uzun bir hastalıktan sonra 69 yaşında öldü. Andropov'un ölümü ile Sovyetler Birliği Komünist Partisi, uluslararası komünist ve işçi sınıfı hareketi önde gelen liderlerinden birini kaybetti. Onun adı parti ile halk arasında birliği daha fazla pekiştirilmesi, gelişmiş sosyalizmin toplumunun mükemmelleşti-

rilmesi, halkın yaşam koşullarının yükseltilmesi, Sovyetler Birliğinin ekonomik gücünün artırılması ve Leninist barışçı politikanın sürdürülmesi çabalarının ayrılmaz bir parçası olarak yaşayacaktır.

Andropov 15 Haziran 1914'te bir demiryolu işçisinin oğlu olarak dünyaya geldi. 16 yaşında işçi olarak çalışmaya başladı. 1930'da Genç Komünistler Birliği'ne üye oldu. Bir yandan Rybinsk'teki Su Nakliye Okulunda okurken bir yandan da Volga üzerindeki gemilerde işçi olarak çalıştı. Daha sonra, 1936'da Genç Komünistler Birliği'nin Su Nakliye Okulu sekreteri oldu. Kısa bir süre sonra da Genç Komünistler Birliği'nin örgütçüsü olarak Volodarsky gemi inşa tezgahlarında çalışmaya başladı. 1939'da GTB'nin Yaroslavl Bölge Komitesi Sekreterliğine 1940'da ise GKB'nin Karelya Merkez Komitesi birinci sekreterliğine getirildi.

Alman nazizmine karşı verilen büyük anlayurt savaşında Andropov Karelya'daki

(Devamı 7. sayfada)

Demokratik Talebi Olmayan "Demokratlar,"

Mahalli seçimlerin yapılmasına bir aydan az bir süre kaldı. Görülen o ki, faşist Cunta'nın çizdiği çerçevenin dışına çıkmaya hiçbir 'muhalifin' niyeti yok. Siyasi parti liderleri radyo ve televizyonda ilk konuşmalarını yaptılar. TRT yönetimi (elbet Cunta'dan aldığı emirle) liderlerin yalnızca belediye sorunlarıyla ilgili konuşmalar yapabileceklerini kendilerine lisans münasipile belirtti. Onlar da bu kısıtlamaya kuzu kuzu uydular. Aslında buna kısıtlama bile denmez. Siz siyasi parti olmaktan vazgeçtin denir. Çünkü siyasi partiler adı üstünde partidirler, yani toplum belli parçalarını, sınıf ve zümrelerinin sözcüsü, çıkarlarının savunucusu olmak amacıyla vardılar. Siyasi Partileri kimin daha iyi kanalizasyon yapabileceği konusunda bir yarışma ile kısıtlamak onların asli fonksiyonlarını ellerinden almaktır.

Hadi alan alıyor. Veren'e ne demeli. Sosyal ve demokratik SODEP şimdiye kadar gaspedilmiş, yokedilmiş hangi demokratik hak ve özgürlüğü savundu. İktidara gelirse hangi 'anayasa' maddelerini değiştireceğini ne zaman açıkladı. Hangi kanunları kaldıracağını ne zaman ilan etti. Şimdi diyecekler ki, bunları söylersek iyi saatte olsunlar kızlar. Peki vatandaş sizin karınızda sakladığınız niyetleri nasıl bilecek. Bilmese de olur çünkü siz tarihsel olarak ispatladınız ki demokratsınız. Memlekete demokrasi lazımsa elbette onu siz getirirsiniz. Dünyanın neresinde demokrasiye açıkça, yüksek sesle savunmayan demokratlara rastlanmıştır?

İnönü'nün oğlu diyor ki "Biz batıdaki gibi sosyal adaleti ön planda tutamayız, çünkü ekonomimiz çok kötü. Önce ekonomik büyümeyi sonra sosyal adaleti savunacağız." Bunun türkçesi 'işçi ücretlerinin, taban fiyatlarının üç aşağı beş yukarı bu seviyede tutulması benim de politikam olacak' demektir. Peki ücretleri ve ürün fiyatları bu seviyede tutulanlar, seslerini yükseltmek, örgütlenmek istemezler mi? Buna cevabınız 'biz de demokratik hak ve özgürlükleri gidim gidim geliştiren bir politika izleriz' mi olacak?

Sen beş devlet memuru generalin iktidarı silah zoruyla gaspetmesine "memleketi uçurumun kenarından kurtaran silahlı kuvvetlerimize müteşekkirsiz" diye karşılık ver. Getirdikleri özgürlük düşmanı, demokrasi düşmanı insan haklarının düşmanı anayasa ve kanunları değiştirmeyi programına alma. Aynı Özal gibi 'önce ekonomik büyüme, sonra adalet' de. Sonra da, faşizmin, kendi örgütlerinden yasal planda mahrum bıraktığı kitlelere, demokrasi isteyen, özgürlük isteyen halka 'ben hem sosyal, hem demokratım, bana oy ver' de. Onların seçimlerde alternatifleri bulunmayışlarından istifade ederek, 'nasıl olsa elleri mahkum diye düşünerek ortalarda kasılarak dolaş dur.

Halk kitleleri yavaş yavaş, 'önce devletin — yani patronların — yüksek muhalefeti'ni gözetken, demokratik hak ve özgürlükleri açıkça savunmayan ve açıkça savunmanın ceremelerini çekmeyi de göze alamayan, demokratlığı karında saklı burjuva partilerini tanımayaya başlıyor. Geçmişte 'aman Ecevit'e oy verelim, yoksa AP, MHP ve de MHP canımıza ot tıkayacak' diye düşünmek neye yaradı? Vatandaşın ensesine vurup oyunu alabilecek olduktan sonra, bu oyunu beş kere, on kere tekrarlayabildikten sonra, yani 'ünli deyişle "bizde bu ense olduktan sonra" şaplağı yemekten kurtulunabilir mi?

Uğrunda mücadele etmeden özgürlük kazanılabilir mi?

DİSK'in 17. Kuruluş Yılı Kutlanıyor

Remzi ÇİĞ

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)'in 17. kuruluş yılı 3 Mart 1984 tarihinde F.Almanya'nın Essen şehrinde kutlanacaktır.

Yurtdışındaki DİSK yöneticilerinin, Avrupa'daki çeşitli sendikaların ve temsilcilerinin de davet edildiği kuruluş toplantısında, ilerici halk ozanlarının da katılarak resitaller vereceği tertip komitesi tarafından açıklandı.

Bu yıl 17. kuruluş yıldönümü kutlanacak olan DİSK, 13 Şubat 1967 tarihinde Türk-İş'ten ayrılan üç ve bağımsız iki olmak üzere beş sendikadan girişimi ile kuruldu. Türkiye Maden-İş, Lastik-İş, Basın-İş, Gıda-İş, ve Zonguldak Türk Maden İşçileri Sendikası'nın meydana getirdiği DİSK işçi sınıfının ilerici sendikal örgütlenmesi olarak önemli görevler yerine getirdi. Bunların en önemlilerinden biri 16 Haziran 1970 yılında zamanın iktidarı AP'nin sarı Türk-İş ile anlaşarak parlamentoya getirdiği 274 sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt yasasında değişiklik girişiminin kitlesel olarak önlenmesi eylemidir. Bu yasa değişikliği ile Tekelcilerin ve ABD'nin sadık uşa-

ğın AP, DİSK'in sendikal varlığına son vermek, onu fiili olarak işlevini yerine getirmeyecek bir konuma itmek istemiş ancak, DİSK'in ve dolayısıyla işçi sınıfının sert tepkisine çarparak bu yasa teklifini parlamentodan geri almak zorunda kalmıştı. 15-16 Haziran 1970 tarihlerinde fabrika semtlerinden, İstanbul merkezine doğru gösteriler yaparak yürüyen işçilerin sayısı kısa sürede yüzbinleri bulmuş, şehir önemli ulaşım yolları, köprüler işçiler tarafından tutulmuş ve gereğinde kapatılmıştır. Kocaeli'ne doğru uzanan yürüyüş ve protesto hareketlerini durdurmak için egemen sınıflar sıkıyönetim ilan etmek zorunda kalmıştı. Bu kavga işçi sınıfımız iki şehit vermiştir. Kurulduğunda 30 bin işçiyi temsil eden DİSK kısa zamanda gelişmeye, üye sayısını arttırmaya başlamıştır. 1970'lerin sonlarına gelindiğinde DİSK'in üye sayısı 600 bini bulmuştur. 1970'li yıllarda DİSK işçi sınıfımızın gelişen siyasi mücadelesinden etkilenerek ekonomik mücadeleyi, sınıf ve kitle sendikacılığı temelinde siyasi mücadeleye bağlama konusunda omlu adımlar atmış ve bu bakımdan da tekelci burjuvazi-

nin daima boy hedefi olmuştur. 50 yıllık yasaklardan sonra 1976 yılında 1 Mayıs'ın geniş yığınlarca İstanbul'da meydanlarda kutlanması DİSK'in önemli başarılarından biridir. 1975'de 1 Mayıs, 50 yıl sonra TSIP tarafından İstanbul'da büyük bir salonda kutlanmıştır. Ancak, bu bir yıl sonraki DİSK'in kutlaması ile nicel bakımdan kıyaslanamayacak bir kutlamadır.

DİSK'in Devlet Güvenlik Mahkemelerine karşı 18 Eylül 1976 tarihinde gerçekleştirildiği Genel Direniş sayesinde-

de bu yasa tasarısı da parlamentodan gere alınmak zorunda kalınmıştır. 6. Kongreden sonra daha da güçlenen DİSK, ülkede faşist saldırıların sistemleşmesi ve artarak yükselmesi üzerine 20 Mart 1978 günü "Faşizme İhtar Eylemi" ile demokrasi mücadelesinde etkin görevini yerine getiriyor.

Bugün tekelcilerin ve onların faşist Cuntası'nın, yöneticilerini idamla yargıladığı ve bir kısmını da vatandaşlıktan çıkardığı DİSK'in, işçi sınıfımızın sendikal örgütlenmesinde ve demokrasi mücadelesinde önemli bir işlevi vardır. Bugün yargılanan DİSK yöneticilerine sahip çıkmak, onları savunmak başta gelen demokratik görevimizdir, DİSK'in ilkelere ve geleneğini fabrikalarda hayata geçirmek de ödevimizdir.

İki Çizgi-İki Tavr

Ocak ayı içinde yayımlanan iki gazete, bir raslantı olarak sayfalarında aynı konuya yer veriyorlardı. Ama konuyu ele alışları çok farklıydı. Gazetelerden biri Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin yurt içinde yayınladığı GERÇEK Gazetesi, diğeri ise F.Almanya'da yayımlanan DEMOKRAT TÜRKİYE.

Demokrat Türkiye'nin 17 Ocak tarihli sayısında yayımlanan 3. sayfasında şu başlık yerliyordu: SOL AF KAP-SAMI DIŞINDA BIRAKILIYOR.

Şimdi sözü GERÇEK gazetesinin 223 sayılı Ocak 1984 nüshasına bırakıyoruz.

CUNTA KENDİNİ AFFETSİN

Bir "af" konusu kıyasından kösesinden ısıtılıyor. Cunta'nın partileri, konuyu daha cesur bir şekilde ele alabilmek için Cunta'nın işaretini bekliyorlar. Kimi aydın mihrakları, bu yönde kamuoyu yaratmak umuduyla Cunta'ya övgüler düzmekten ve onların "affedici" büyüklüklerinden söz etmeye kadar işi uzatıyorlar. Cunta'nın kurbanlarını "kader kurbanları" adını takıp onbinlerce siyasi mahkûmun gururu ile oynuyorlar.

Cunta'lar affa karşı değildirler ve esasen onlar, kendileri açısından gerekli olan "affi" çıkarmış bulunuyorlar. Yargıç evi basan en aşaklık astsubaylardan, kaçakçılık ve rüşvet suçlusu subay ve generallere kadar pek çok suçlu, Cunta'nın "affedici himayesi-ne" mazhar olmuşlardır. Hatta Cunta'lar sivilleri giyinecekleri gün, alalecele çıkardıkları bir fermanda, kendilerini ve biçümle 12 Eylül suçlularını "affetmeyi" ve gelecekteki yargılamaya ihtimaline karşı korumayı bile unutmamışlar.

Hukukla ve demokrasi ile hiç bir ilişkisi olmayan, bağımsızlığı bulunmayan sıkıyönetim mahkemelerinin yargıladığı onbinlerce insan için af istemek, onları peşinen suçlu saymak ve dolayısıyla meşruiyeti olmayan bir rejimi ve onun mahkemelerini meşru kabul etmek değil midir? Şu halde sözkonusu olan "af" değil, siyasi tutukluların salıverilmesidir. Siyasi tutukluların serbest kalmaları ise Cunta'dan "af" niyaz ederek değil faşizme karşı güçlü ve topyekün bir mücadeleyi her alanda gerçekleştirerek, faşizmin egemenliğine yarayan - dolayısıyla siyasi tutukluları hapiste tutan - bugünkü güçler denmesini, demokratik güçler lehine değiştirerek mümkündür.

AÇIKÇA

"Gurbetçi,, Edebiyatı

Tercüman Gazetesi bir "gurbetçi" edebiyatıdır tutturmuş gidiyor. "Gurbetçi raporları" yayınıyor. F.Almanya'ya gelen cunta bakanlarından "gurbetçiler" adına vaatler alıyor. "Gurbetçilerimizin" ne kadar çalışkan olduklarını yazarak, onlar için Alman makamlarından şefaht dileniyor. Arada bir de Türkiye'ye kesin dönüş yapan "gurbetçilerin" feryatlarına yer vererek, buradakileri uyarıyor. Sakın dönmeyin haliniz böyle kötü olur diye.

Türkiye'nin sayılı patronları arasında yer alan Kemal Ilıcak'ın gazetesi "gurbetçi" derken, belli ki Avrupa'daki 2 milyonu aşkın Türkiyeli göçmen işçiyi kast ediyor. Ama her patron gibi işçi sınıfından hatta işçi kelimesinden ürktüğü için giya kurnazlık yapıyor. Doğrusu 2 milyonu aşkın Türkiyeli işçi "gurbetçi" olunca, K. Ilıcak ve benzeri parabalaları dahil Türkiye'deki 50 milyon da "gurbetçilerin hemşerisi" oluyor. İşte "milletçe biriz, kardeşiz" teranelerinin bir değişik örneği daha!

Görüp, göstermek istedikleri açık. "Gurbetçi" yemez içmez "memlekete" döviz gönderir. "Köşeyi dönceğim" derken, açık göz patronlara para kaptırır. Köprülerin, barajların en yağlı müşterisidir "gurbetçi". Mazlumdur, eziktir. Hak aramaz, grev yapmaz.

Mürailiği Tercüman Gazetesi'ne ve kendini kurnaz sanan patronlara bırakarak, kimmiş bu gurbetçiler ona bir bakalım! Daha 3-5 gün önce 4'ü Gelsenkirchen kömür madenlerinde göçük altında kalarak öldü. Onbinlercesi ekonomik krizin suçlusu bulunarak, işsizliğe mahkûm edilip, sokaklara terk edildiler. Yüzbinlercesi çalıştıkları işyerlerinde, tezgah başlarında patronların sömürsü yanında, bir de yabancı düşmanlığının boy hedefi seçildiler. Avrupa'daki işçi direnişlerinde, grevlerde, yüzbinlerin katıldığı banş gösterilerinde onların da özlemi, öfkesi var.

Avrupa'da "gurbetçi" değil, 2 milyon göçmen işçi var. Ve onlar K. Ilıcak'ların "hemşerisi" değil, Avrupalı işçilerin sınıf kardeşi. Sınıf kardeşleriyle birlikte karşı çıkıyorlar, sömürüye, yabancı düşmanlığa, savaş kışkırtıcılığına. Tercüman Gazetesi'nin yabancı düşmanlığını azdıran sağcı hükümetlere yağcılık etmesine, şefaht dilenmesine değil, kendi birliklerine ve mücadelelerine güveniyorlar.

Dam üstünde saksığan

Tarım Bakanı Hüsnü Doğan 15.2.1984 tarihli Hürriyete verdiği demeçte "Canlı hayvan ihracatında patlama yapacağız." demiş. Anlaşılan "iş bitiren, iş bilen" hükümetin işini bilen bakan gelişkin kapitalist ve tüccar zekası ile derhal ihraç edeceği canlı hayvanları tesbit etti. Başta Cunta şefleri olmak üzere, kendi kabinesi ve "mecelis"teki bu kadar "parlamentar"i görünce ağzı kulaklarını vardı. Elhak... doğrudur... böyle bir ihracat patlamasını gerçekleştirirse Türkiye emekçi halkları açısından bir ölçüde sevindirici bir iş yapmış olur. Ancak...biz bunları ithal edecek ülkelerin emekçi halkını da düşünüyoruz. Vay onların haline....

Halkçı Parti İstanbul Belediye Başkanı aday Dr. Ni-yazi Yurtseven; 15.2.1984 tarihli Milliyet'e verdiği demeçte "Seçilirse, İstanbul'da suları akıtacağım." demiş. İlahi....doktor Niyazi....buna ne şüphe? sizin mensubu olduğunuz partinin baştan beri sukoyuverdiğini belde halkı hergün gözleri ile görmekte. Tabi ki; siz de seçilirseniz suları koyuvereceksiniz. Müsterih olun. Belde halkı bundan emindir....

Doktor Turhan Temuçin Başkent'i sağlıklı yapacak mış....

Halkçı Parti Ankara Belediye Başkanı aday eski "sol"cu doktor T.Temuçin 12 Şubat 1984 tarihli Milliyet'e verdiği demeçte "Başkent'i sağlıklı yapacağım" demiş. Anlaşılan Dr. Temuçin eski hayalciliğinden hiç bir şey kaybetmemiş. Mustakbel belediye başkanı "hayali Temuçin efendi" elindeki 1930 tarihli "Hıfzısıhha kanunu" (sağlığı koruma) ile başkent ve tüm ülke halkının sağlığını bozacak nitelikte koku neşreden Çankaya'daki ve 6 Kasım'dan sonra da halkın sağlığını tehdit eden mikroppların yayıldığı ahırları temizleyebileceğini mi sanıyor.

İstanbul Üniversitesi Eski Rektörü Prof.Haluk Alp; 11 Şubat tarihli Hürriyet'e yaptığı açıklamada "Yüksek Öğretimde seviye düştü" demiş. Doğru. YÖK gibi bir kurum ve başına getirilen, seviyesizliği dünyaca malum Doğramacı adlı "profesör" ile başka türlü olması da mümkün değildir. Ancaak. Sayın Alp'e sormak gerekli. Bütün bunlar olupbiterken sizin ve sizin gibi yüzlerce bilim adamının, demokrasi mücadelesindeki yeri, demokratiği ve bilim adamlığı seviyesi acaba nerelere düştü?

MDP Genel Başkanı Sunalp, 11 Şubat tarihli Hürriyet'e verdiği beyanatta "Bakanlar gezide, Ankara'da hükümet yok" demiş. İlahi, paşa eskisi. Telaşlanmaya ne gerek? ABD elçisi ve sen Ankara'da olduğuna göre "işler tıkırında" demektir.

Maliye Bakanı Arıkan; 3 Şubat 1984 tarihli Milliyet'in birinci sahifesinde açıklanan demecinde "10 bin lira asgari ücret alanlar da aç, çıplak kalmıyor. Borçla yatıyor, demek ki geçiniyor. Allah veriyor." demiş.

Maliye bakanı yoksulluk ve açıklık perişan durumdaki 40 milyon emekçiyi allaha havale etmiş. İyi, doğru da. Bir de emekçi halkımıza sorsak. Onlar da Arıkan'ı allaha havale etmeyi mi düşünüyor?

H.P'nin Ağrı Belediye Başkanı aday eski cezaevi müdürü M.A.Demirci olmuş. Başgardıyanlar Çankaya'da olduğuna ve Calp da ülkeyi bir cezaevine çeviren bu zevata baştanberi yardımcı olduğuna göre şaşılacak bir şey yok! demektir. Ağrı iline de işlevine mütenasip bir aday nasp etmiş.

Cunta'nın Bakanı Kalemlî Niçin Geldi?

Avrupa'daki boyalı basın, özellikle F.Almanya'daki gurbetçilerimize bir müjde, bir umut gibi, gelişinden birkaç gün önce kampanya açarak alayı valâ ile duyurdukları Cunta hükümetinin Çalıma ve Sosyal Güvenlik bakanı Kalemlî 10 Şubatta F.Almanya'ya geldi.

Birkaç gün F.Almanya'da kalan bakan F.Alman çalışmaları ile çeşitli konularda görüşmeler yaptığını bildirdi. Boyalı basın görüşmeleri de tam bir ikiyüzlülük içinde gurbetçilerimize adına "önemli" haklar uğruna pazarlıklar yapıyorlarmışcasına balon manşetlerle vererek gurbetçileri birkez daha uyutma politikası ile ön planda görevlerini yaptılar....

CUNTA'NIN BAKANİ NELERİN ÜZERİNDE VE NASIL SÖZETTİ

Kalemlî, geri dönüş yapan Türkiyeli işçilerin emeklilik sigorta primlerinin üzerinde durdu. Ve "işçi ve işveren primlerinin birlikte toplu olarak ödemesi konusunda ısrar edeceğiz" dedi. Ancak görüşmeler sırasında bu konu sadece temennide kaldı. Yine, geri dönecek işçilerimizin eğitim çağındaki çocukları için F.Alman hükümeti ile ortak çalışma yapılması konusunda "dilekte" bulunduğunu belirtti. ve "bu arzumuz anlayışla karşılandı" diyerek Alman meslektaşlarının - işçilerimizin iyi bildiği -- "anlayışları" nı dile getirdi.

Cunta Bakan'ın sözettiği bir başka konu da buradaki işçilerimizin "624 DM. Kanunu" diye adlandırdıkları, üçüncü servet biriktirme yasasından yararlanarak biriktirdikleri yapı tasarruf kredilerinin (bauspavetrag) vadesi geldiğinde konut yapımı veya alımı için Türkiye'de kullanılabilecekleri konusu idi. Ancak bu konuda da Alman yetkilileri "hiç de niyetli" görünmediklerini belirttikçe Kalemlî'nin önüne birdizi tatbiki mümkün olmayan teklifler sürdüler. Kalemlî işçilerimize geri dönüşü zorlayıcı yasal ve yasal olmayan baskılardan da söz etmeden olmazdı. Ve bu konuda da tam bir ikiyüzlülükle sözetti.

Bakan Kalemlî, Türkiyeli işçilerin üzerinde F.Alman hükümetin, geri dönmelerini sağlamak için giriştikleri baskı konusunda burada şunları söyledi: "Geri dönüşü zorlayıcı bazı uygulamalar yapıldığı endişemizi dile getirdik, ancak bu konuda tamamen müsterih olmamız, hiç kimse için zorlayıcı bir işlem yapmaya-çağı, özellikle belirtildi." Nitekim bozucunun şahidi sıracı olduğuna göre F.Alman çalışmaları bakanı da bu konuda onu "doğrularak", "Türkiyeli işçiler geri dönüşü zorlayıcı hiç bir baskı yapılmayacaktır. Onlar benim garantim altındadır," dedi. Oysa bakan Kalemlî F.Almanya'ya gelmezden 9 gün önce Türkiye'de yaptığı ve basında çıkan sözleriyle baskı konusunda sadece bir endişe değil, böyle bir baskı ve zorlamaların var olduğunu açıkça söylemişti. 1 Şubat 1984 tarihli Milliyet gazetesinde yayımlanan açıklamasında aynen şöyle demekteydi: "Başta F.Almanya olmak üzere bazı yabancı ülkelerde, vatandaşlarımızın olumsuz davranışlar hatta gizli ve açık baskılar altında bulduklarını biliyorum.(....) şimdi gösterilen bu davranışlar ve geri dönüşü zorlamalar, ne insan haklarına ne de uluslararası hukuk kaidelerine sığar, bu tür hareketleri asla kabul etmeyiz."

İşte Cunta Bakan'ın 9 gün önce var olduğunu bildirdiği baskı ve zorlamalar F.Almanya'ya gelince sadece bir "endişe" olup çıktı.

DAĞ FARE DOĞURDU

Boyalı basının bir haftadır süre gelen, balon yaparak şişirlikleri "Kalemlî'nin geliş" ve yukarıda sözünü ettiği konuların sonuçta ne olduğu sorusu aklı gelebilir. Onu da kendileri açıklıyorlar. Bütün bu konular, "komisyona havale edildi" önümüzdeki Nisan ayında ilk toplantısını yapacağı belirtilen iki bakanlık tekniknisyenlerinin bulunacağı komisyonunda bu konular ele alınacakmış. Bilindiği gibi bütün kapitalist ülkelerdeki parlamentolardan çıkması mümkün olmayan yasalar görüşülme-

üzere mutlaka "komisyona" havale edilir. Nasıl bu yasalar çıkmaz ayın son perşembesini beklerse yukarıdaki sözü edilen konular da her iki bakan tarafından "komisyona" havale edililerek aynı güne ertelenmiştir.

ÖYLEYSE BAKAN KALEMLİ NİÇİN GELDİ:

Tabi ki bakan Kalemlî "işçilerimizin kara kaşı için" gelmedi. O işçilerimizin gurbet ellerde alın teri ile kendilerinin ve çocuklarının geleceği diye fenik üstüne fenik koyarak biriktirdikleri dövizleri toplu olarak ve biran önce nasıl aktarabilirim ve bunu Türkiye'deki bir avuç tekelci holdinglerin emrine nasıl sürebilirim düşüncesine geldi. Bu konuda ne kadar başarılı olduğunu henüz bilmemekle birlikte, bakanın üzerinde durduğu en önemli konunun; bu yıl döncek 50.000 işçimizin sigorta primlerinin topluca Türkiye'deki bir "milli banka" da açılacak hesaba döviz hesabı olarak yatırılması. Bunun da adına "peşin ödeme olanağı" takılıyor. Bakanın üzerinde durduğu ve kendisinin de Köln radyosunda açıkladığı gibi, 2447 sayılı sigorta kanununda yapacakları değişiklik ile F.Almanya'da bulunan her Türkiyeli çalışsın çalışmasın, ister eş olsun ister çocuk olsun Türkiye'ye dönünce emekli yapılıcak. Yeter ki; DM'i peşin ödesin. Bastır DM'i ol emekli. Ama sonra, emekli maaşı diye eline ne geçer, orasını allah bilir.

Görünen ve belli olan odur ki, ne Cunta'nın bakanı ne de Blum yabancı işçilerin sorunlarına ve geleceğine çare bulacak, onları alın terlerini, başka bir deyimle ekonomik ve demokratik haklarını savunacak değildir. Önemli olan yabancı işçilerin birlik olarak yerli işçiler ve onların örgütleri ile birlikte bu haklarını korumak, almak için mücadele verirken, Türkiye işçilerimizin bu konuda ve aynı zamanda Türkiye'de yürütülen mücadeleye karnca kararmca omuz vermeleridir. Onların geleceğine çare ancak böyle bulunabilir.

ŞAHİNKAYA OLAYI

14 Kasım 1983 tarihli TIME dergisinin Amerikan baskısında dünyanın en zengin 10 generalinin adı yayınlandı. Verilen listenin 7'inci sırasında Türk Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin Şahinkaya'nın ismi yer almaktaydı. Ayrıca Şahinkaya'nın Florida Miami'deki villasına kadar ABD'deki mal varlığının kısa bir dökümü de veriliyordu. TIME dergisinin adı geçen sayısının Türkiye'ye sokulması yasaklandı. (Bak. Hürriyet 9 Aralık 1983).

Bilindiği gibi Tahsin Şahinkaya 12 Eylül darbesinin sadece cuntacı şeflerinden birisi değildi, aynı zamanda darbeden 48 saat önce Washington'a gidip ABD Genel Kurmay Başkanı Rodgers ve diğer "bazı yetkililer" ile görüşme yapan kişiydi. Bir başka deyişle Şahinkaya Kenan Evren Cuntası'nın yapmak üzere bulunduğu askeri darbenin hareket planı ile çeşitli ayrıntılar ve darbeden sonra izlenecek yol hakkında bilgi vermiş ve Pentagon ve ABD'nin bu konudaki son direktiflerini almış kişiydi. Uluslararası casusluk diliyle veya askeri terminoloji ile Şahinkaya Cunta ile ABD arasında "Liaison man" veya "Liaison officer" (irtibat adamı, ya da irtibat subayı) olarak görev yapmıştı. Daha sonra da Şahinkaya diğer Cuntacı silah arkadaşlarıyla birlikte kendisini MGK diye isimlendiren Cunta konseyinde üç yıl süreyle çalıştı. Bu konsey şimdi de Cumhurbaşkanlığı Konseyi adı altında sivil elbiseler içinde ve yeni üst komutanlarla işbirliği halinde işlevini sürdürüyor.

ŞAHİNKAYA'NIN DÜRDÜRÜLMİYEN ASKERİ VE TİCARİ YÜKSELİŞİ

Tahsin Şahinkaya'nın Türkiye iş çevreleri ile olan doğrudan ilişkileri kendisinin Bandırma'da Hava Taktik Üs Komutanı olarak Tümgeneral rütbesiyle görev yaptığı yıllara dayanıyor (1968-72) ve Şahinkaya yöredeki bazı sanayici işverenlerle kurduğu yakın ilişkisiyle dönüştürüyor.

Şahinkaya'nın iş alemine girişi Çanakkale Seramik Genel Yönetim Kurulu Başkanı (ve şimdiki İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı) İbrahim Bodur ile BAĞFAŞ'ın kurucusu Recep Gencer ile başlıyor. Kamuoyunda özellikle Kalebodur seramikleri ile tanınan Çanakkale Seramik ile BAĞFAŞ sıkı ortaklık içinde olan, birbirlerine ait hisse senetlerine sahip bulunan iki firmadır. BAĞFAŞ Bandırma-Erdek yolu üzerinde fosfattan suni gübre üreten fabrikanın sahibidir. BAĞFAŞ'ın patronu Recep Gencer İŞKUR adlı yeni bir şirket kurar. Küçükürtle işleyip sülfirik asit imal edecek olan bu fabrikanın BAĞFAŞ tesislerinin karşısındaki inşaatının harfiyat ve tesviye işlerini Şahinkaya kendi emri altındaki askeri birliğine yaptırır. Yasalar gereği askere alınmış olan erleri bir işveren emrinde angarya çalıştıran Tümgeneral Şahinkaya'nın bu hizmet karşılığında adı geçen işadamından kaç para rüşvet aldığı bilmiyoruz. Ama emekliliği söz konusu olunca asıl rüşveti istediğini biliyoruz.

Gerçekten de, Şahinkaya İbrahim Bodur ile Recep Gencer'e "o yıl emekli olmasının ihtimal dahilinde bulunduğunu" söylemiş ve "istikbalinin teminat altına alınması" için bu işadamlardan "yardım" rica etmiştir. Hava tümgeneralinin bu ricası adı geçen işve-

renler tarafından kabul edilmiş ve generalin eşi Sema Şahinkaya İŞKUR'a hissedar yapmıştır. Böylece Tahsin Şahinkaya eşi vasıtasıyla İŞKUR'un 16 kurucu ortağının birisi haline gelmiştir.

"KALEBODUR, CUNTACI GENERAL BUDUR"

Şahinkaya ailesinin işverenliği bununla da kalmamıştır. ÇANAKKALE SERAMİK'in patronu İbrahim Bodur da Sema Şahinkaya'yı KALEBODUR'a ortak yapmıştır.

Böylece İŞKUR'a ve Çanakkale Seramik'e ortak olan T. Şahinkaya'ya artık iş dünyası açılmıştır. Şahinkaya'nın bir kapitalist olarak yükselişi onun askeri olarak yükselişi ile atbaşı gitmiştir. Özellikle kendisi Hava Kuvvetleri Komutanı olduktan sonra bütün Hava Kuvvetleri İnşaat Emlak Dairelerinin yaptığı askeri, askeri okul, dinlenme kampı, lojman, orduvi gibi inşaatlarda Kalebodur seramikleri kullanılmıştır. Şahinkaya'nın işte o kadar ileri gitmiştir ki, eskiden yapılmış askeri binalarda da olur olmaz seramik, fayans koydurarak hissedar olduğu şirkete yeni yeni kâr kapıları açmıştır. Zamanla Kara Kuvvetleri ve diğer askeri inşaatlarda ve binalarda da Kalebodur ürünleri kullanılır olmuştur. Bu şekilde Silahlı Kuvvetlerin Çanakkale Seramik mamüllerinin en büyük müşterilerinin birisi haline gelmiştir. Silahlı Kuvvetlerin yaptığı bütün seramik mübayaalarını Çanakkale Seramik istediği fiyata kapatır olmuştur. Bu durum özellikle 12 Eylül askeri darbesinden sonra büsbütün yaygınlaşmıştır. Örneğin Genel Kurmay Başkanlığı'nın içi de verilen bir emirle Kalebodur'la kaplanmıştır. Birçok askeri bina Çanakkale Seramik ürünleriyle donatılmış, birçoğundaki seramik ve fayanslar durup dururken değiştirilmiştir. Yani T. Şahinkaya'nın mesleki yükselişi 12 Eylül darbesiyle daha da tirmanmıştır, kendisi iş adamı olarak da daha bir yükselmiştir.

Askeri binalarda başlayan seramik ve fayans furcasını hiç kuşkusuz sadece Silahlı Kuvvetler'deki komutanların lüks tutkusuna bağlamak mümkün değildir. Gerçi karargah binalarının, orduvelelerinin, subay lojmanlarının, dinlenme kamplarının giderek daha da lüksleştirildiği, komutan ve subayların lükse düşkünlüğünün özellikle 12 Eylül'den sonraki olağanüstü harcamalarla büsbütün arttığı artık her yurttaşın bizzat gördüğü bir olgudur. Ama bu lüks, ihtişam ve debede içinde Çanakkale Seramik ürünlerinin de hafızı sayılır bir kârı olmuştur. Dolayısıyla T. Şahinkaya'nın general ve üst rütbeli subayların devlet parasıyla yaptıkları bu lüks harcamalardan hatırı sayılır bir hisse aldığı muhakkaktır.

Daha da önemlisi orduda başlayan bu Kalebodur modası her subayın dikkatini çekmiştir. Yani Şahinkaya'nın Kalebodur ortaklığı öyle birkaç kişinin bilgisi dahilinde tutulmuş ve kapalı kapılar ardında kalmış değildir. Tahsin Şahinkaya'dan başka kimin, hangi yüksek komutanın bu mübayaalardan sebeplendiğini isim isim tespit etmeye imkan yok. Ama Genel Kurmay Başkanlığı binası dahil olmak üzere askeri binalarda ve inşaatlarda böylesine yaygın bir seramik tüketimi yapıldıysa ve bütün seramikler Kalebodur'dan satın alındıysa bunun sadece Şahinkaya'nın

değil, başka yüksek komutanların da sebeplendiği, hatta daha küçük rütbeli bir takım generalere de sus payı verildiği Türkiye'yi, Türk devletini ve onun Silahlı Kuvvetlerini biraz olsun tanıyan yurttaşların kolaylıkla tahmin edebilecekleri bir şeydir. (Ayrıca not edelim ki, Şahinkaya Cunta konseyi üyesi olduktan sonra devlet sivil kesimdeki inşaatlarında da Kalebodur'un pazarı bir hayli genişlemiştir.)

Ne var ki, bütün bunlar bile Tahsin Şahinkaya'yı dün-

tiği ortaya çıkmış ve kanıtlanmıştır. O zamanki Japon Başbakanı Tanaka'ya kadar varan rüşvet ağına bazı Türk komutanları da dahil olmuşlardır. Hatırlanacağı gibi zamanın Hava Kuvvetleri Komutanı Emin Alpkaya'nın da adı olaya karışmış ve kendisi bu görevinden istifa etmek zorunda kalmıştı. Daha sonra Alpkaya'yı yargılayan mahkeme sanığı beraat ettirerek olayı büyümeden kapattı, ama kamuoyuna yansıyan veriler o komutanın da rüşvet aldığı

malite idi. Türk hükümeti General Dynamics ile vardığı anlaşmayı kendisinin teklif mektubu olarak Reagan yönetimine ve General Dynamics firmasına bildirdi. ABD Savunma Bakanlığı gene formalite gereği iki hükümetçe alınan kararı Amerikan Kongresine bilgi olarak sundu. Kongre'den gerekli süre içinde tiraz gelmeyince anlaşma ABD tarafından otomatikmen onaylanmış oldu. Bu formalitelerin tamamlanması Aralık başını buldu. Nihayet 9 Aralık 1983'de anlaşma Türk tarafınca da kesinleştirildi. Sonuç Ulusu hükümeti tarafından aynı hafta sonu Washington'a mektupla iletildi. Böylece 6 Kasım seçimlerinden sonra yeni hükümetin kurulmasını için uzatıldığı da anlaşılabilir oluyordu. Bu geciktirme basında çeşitli siyasi yorumlara ve spekülasyonlara sebep olurken, gerçek neden F-16'larla ilgiliydi. K.Evren işi sağlama almak için yeni kabinelerin atanmasını uzatmıştı. F-16 projesi 9 Aralıkta başlandı, Ulusu hükümeti resmi mektubu gönderdikten sonra 13 Aralık'ta yeni hükümet Evren tarafından atanıp göreve başlamıştı. Ne var ki bu, Özal'ın F-16 siparişine karşı olduğu anlamına gelmiyordu. Nitekim NOKTA Dergisi F-16 anlaşmasının kesinleşmesini şu cümlelerle özetliyordu: "...Eski MGK üyesi ve Hava Kuvvetleri Komutanı, Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyesi Tahsin Şahinkaya bir süre önce yaptığı açıklamada, uçak sanayi konusundaki anlaşmanın 15 Aralık günü imzalanacağını belirtmiş, bunu gözönüne alan gazeteler de bu kez TBMM çıkışı yakaladıkları Özal'a bu konuda soru yöneltiyorlardı. Başbakan Özal, böyle bir anlaşmanın kendilerine gelmediğini bildirip 'bizden önce anlaşma olmuşsa olmuştur. Konu önümüzde gelirse biz de inceleriz' karşılığını veriyor, 'F-16 projesi de Türkiye'nin bir savunma ihtiyacıdır. Onu da yapmayalım mı? Neyse aklın gözüne onu yerine getireceğiz', diyor. Konunun üstüne giden gazeteciler, anlaşmanın Ulusu hükümetinin verdiği yetki çerçevesi içinde Milli Savunma Bakanı Haluk Bayülken tarafından 9 Aralık günü bir mektup teatisi ile imzalanmış olduğunu öğreniyorlardı." (Bak. NOKTA 19-25 Aralık 1983) Kaldı ki, bu konudaki kararların gelişmesine T.Özal zamanın başbakan yardımcısı olarak katılmıştı.

Ulus hükümetinin Milli Savunma Bakanı Haluk Bayülken gidirayak Tercüman gazetesi muhabirlerinin konuyla ilgili sorusuna "F-16 projesi ile ilgili herhangi bir sorun yoktur" diyordu. (Tercüman 15-12-1983) Gerçekten, F-16 projesi açısından Cuntacı generaler ve General Dynamics yönünden de bir sorun yoktu. O kadar yoktu ki, Tahsin Şahinkaya'nın bu sipariştan aldığı rüşvet - aşağıda göreceğimiz gibi - tam anlamıyla "kitabına uydurulmuştu."

F-16 PROJESİNDE OFF-SET İÇİNDE RÜŞVET

Rüşvet olaylarının ayrıntılarına girmeden önce anlaşmanın şartlarını özetleyelim: 160 adet F-16'nın "Türkiye'de imalat" adı altında ABD'den satın alınması bugünkü cari fiyatlarla 4.2 milyar dolar tutacak ve uçakların peyderpey montajı 11 yıl sürecek. Projenin bir kısım finansmanı ABD'nin Türkiye'ye verdiği yıllık askeri yardımlardan sağlanacak. Bu miktarın 1984 yılı içinde 200 milyon dolar olması bekleniyor. Bir başka deyimle, ABD'nin Türkiye'ye

yaptığı "askeri yardımını" önemli bir bölümü General Dynamics firmasına gidecek, yani ABD bir eliyle verdiği öbür eliyle geri almış olacak.

Siparişin geri kalan finansmanı Türkiye tarafından karşılanacak.

Burada konuyu daha iyi anlatabilmek için uluslararası ticarete uygulanan bir ödeme yöntemi hakkında bilgi vermiz gerekiyor.

Batı'nın çok uluslu büyük firmaları bir ülkede veya o ülkenin bir şirketine tutarı yüksek bir mal satarken bu malın fiyatının bir kısmını nakit döviz olarak peşin alırlar. Ama adı geçen devletin fonları genellikle peşin ödeme için yetersiz olduğundan ödemenin geri kalan kısmını off-set denilen bir yöntemle yapılımasını sağlarlar. Genellikle fazla parası olmayan devletlere büyük silah satışlarında kullanılan off-set yöntemi şöyledir: Satış yapan Batı firması alacağı bir kısmını nakit olarak alır. Geri kalan alacağı tahsil edebilmek için ya o ülkenin herhangi bir ürününü kendisi alır (nakdi ödemenin yanısıra aynı ödeme yapılır) ya da o ürün kendi işine yaramıyorsa ürünü kendisinin kapitalist dünyadaki etkinliğinden yararlanarak başka ülkelere pazarlar. Bunu da genellikle paravan şirketler aracılığıyla yapar, ayrıca ticari kâr sağlar. Yani alacağına mahsuben o ülkenin bir veya birkaç kalan ürününü ucuza kapatır. O ürün uluslararası piyasadaki cari fiyatlarının altında alır, böylelikle kendi silah satışından elde ettiği yüksek kârlara ilaveten bir de böyle spekülasyon aracılığıyla ek kâr elde eder. General Dynamics firması da F-16'lar anlaşmasını yaparken böyle katmerli kâr gütmüştür. Ve aralarında Tahsin Şahinkaya ailesinin de bulunduğu şöyle bir tezgah kurulmuştur:

Amerikan General Dynamics, F.Almanya'daki ünlü kimya ve ecza firması Höchst'ü kontrolü altında tutmaktadır. Türkiye'de de tesisleri bulunan Höchst firması F-16'ların off-set ödemesi için bir paravan şirket kurmuştur. Bu paravan şirket Sema Şahinkaya'nın da ortak olduğu azot ve gübre fabrikası BAĞFAŞ'a % 35 nisbetinde ortak olacaktır.

Öte yandan General Dynamics kendisine bağlı bir firma olan Philips-Dodge aracılığıyla Rize Çayeli'deki bakır ve çinko kompleksi'ne ortak olmuştur. Bu amaçla kurulmuş olan Rize Çayeli Bakır Çinko Şirketi'nde General Dynamics'e bağlı Philips-Dodge firması % 49 hisseye sahiptir. Etibank % 45 hisseyi almıştır. Üçüncü ortak olan Gamma Şirketi'nin hissedarıdır. Böylece adı geçen Philips-Dodge ve Etibank'ın ortak olduğu yeni firmanın % 2'si Gamma Şirketi aracılığıyla Tahsin Şahinkaya'ya ait olacaktır. İşletmenin başlangıç kapasitesinde günümüz cari fiyatıyla Şahinkaya'nın kârı şimdilik yılda 200 milyon liradır.

Ayrıca General Dynamics'le görüşmeler sırasında projenin off-set ödemesinin hazırlıkları başlamıştır. 1981'de yapılan bir anlaşmayla Çayeli'de elde edilecek olan küçürtle İŞKUR satın alacak, böylece kâra ortak olacaktır. Off-set ödemesinde Şahinkaya ailesinin payı bu kadar da değildir. General Dynamics, yukarıda saydıklarımıza ilaveten, ayrıca kendisine bağlı Alman WOHLER METAL GESSEL-SCHAFT adlı firma aracılığıyla Kalebodur'a yatırım yapacaktır. WOHLER firması ile Kalebodur seramiklerin ihracatını artırmak ve yeni pazarlar bulmak için yeni bir ihracat şirketi kuracaklardır. Böylece off-set'in geri kalan kısmı seramiğin pazarlaması ile sağlanacaktır. Kalebodur'un ortağı olan Şahinkaya ise hem

Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin!

Gerçek **ÖZEL SAYI**

ŞAHİNKAYA OLAYI

12 Eylül darbesinin şeflerinden Tahsin Şahinkaya'nın dünyada en zengin 10 generalden biri olduğu açıklandı.

Şahinkaya Kalebodur, İşkur, Bağfaş ve Gama'nın hissedarları arasında.

F-16 uçaklarının satın alınmasında Şahinkaya'nın rüşvet payı da var.

İşkur Denizcilik Bankası'na danışıklı bir çık artırmaya satıldı.

14 Kasım 1983 tarihli TIME dergisinin Amerikan baskısında dünyanın en zengin 10 generalinin adı yayınlandı. Verilen listenin 7'inci sırasında Türk Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin Şahinkaya'nın ismi yer almaktaydı. Ayrıca Şahinkaya'nın Florida Miami'deki villasına kadar ABD'deki mal varlığının kısa bir dökümü de veriliyordu. TIME dergisinin adı geçen sayısının Türkiye'ye sokulması yasaklandı. (Bak. Hürriyet 9 Aralık 1983).

Bilindiği gibi Tahsin Şahinkaya 12 Eylül darbesinin sadece cuntacı şeflerinden birisi değildi, aynı zamanda darbeden 48 saat önce Washington'a gidip ABD Genel Kurmay Başkanı Rodgers ve diğer "bazı yetkililer" ile görüşme yapan kişiydi. Uluslararası casusluk diliyle veya askeri terminoloji ile Şahinkaya Cunta ile ABD arasında "Liaison man" veya "Liaison officer" (irtibat adamı, ya da irtibat subayı) olarak görev yapmıştı. Daha sonra da Şahinkaya diğer Cuntacı silah arkadaşlarıyla birlikte kendisini MGK diye isimlendiren Cunta konseyinde üç yıl süreyle çalıştı. Bu konsey şimdi de Cumhurbaşkanlığı Konseyi adı altında sivil elbiseler içinde ve yeni üst komutanlarla işbirliği halinde işlevini sürdürüyor.

Bu olay Türk Hava Kuvvetlerinin siparişi verdiği ünlü F-16 uçaklarıyla ilgilidir.

Bilindiği gibi Türkiye 1981 yılı içinde ABD'ye başvurarak, savaş uçağı satın almak için Başkan Reagan'dan ve Senato'dan onay istemiş ve olay Türkiye kamuoyundan gizli tutulmuştu. Ne var ki, Amerikan iş çevrelerinin ve Washington yönetiminin ünlü gazetelerinden Wall Street Journal bu haberi vermiş ve olayı "dünyada son yılların en büyük toplu silah siparişi" olarak nitelemişti. Gazetemiz de Türk Cuntası'nın bu siparişini Türkiye'nin militaristleşmesinin yeni bir örneği olarak kamuoyuna duyurmuştu. (Bak. GERÇEK, Mart 1982).

Reagan yönetimi ve Amerikan Senatosu aradan bir süre geçtikten sonra toplu siparişi onayladı. Daha sonra F-16 uçaklarının yapımını GENERAL DYNAMICS firmasıyla görüşmeler başlatıldı. Görüşmeleri Türk tarafı adına bizzat Hv. Kv. Komutanı Tahsin Şahinkaya yönlendiriyordu.

Siparişte daha sonra 160 adet F-16 uçağının General Dynamics tarafından Türkiye'de monte edilmesi için görüş birliğine varıldı. 5 Eylül 1983 günü bizzat Kenan Evren'in başkanlığında yapılan toplantıda olay Türkiye açısından resmiyet kazandı. Ve F-16'ların satın alınması projesi Türkiye kamuoyuna "Türkiye'de ABD ile ortaklaşa uçak sanayi kuruluşu" şeklinde tanıtıldı.

Bundan sonrası artık for-

yanın en zengin 7'nci generali yapmaya yetmez. Özellikle Batılı büyük devletlerde -başta ABD'de- ülke ekonomisinin asker-sanayi kompleksi tarafından yönlendirildiği, komutanların ve üst rütbeli generalerin bizzat silah sanayicileriyle, nükleer silah üreten kartellerle içiçe buldukları bilinmektedir. Böylece bu devletlerde generaller sadece rejimin bekliliğini yapan yüksek maaşlı memurlar olmakla yetinmekten çıkıp, en modern savaş teknolojilerini ve onun yan sanayi ünitelerini, uzay teknolojilerini elinde tutan finans oligarşisinin bizzat hissedarları haline gelmişlerdir. Keza ABD'nin güdümündeki askeri diktatörlükler ile yönetilen ülkelerde de komutanların büyük servetler edindikleri kimsenin meçhulü değildir.

Buna rağmen Türk Hava Kuvvetleri Komutanı ve 12 Eylül Cuntası'nın konsey üyesi T. Şahinkaya kapitalist dünyasındaki böylesine büyük servet sahibi binlerce generali geride bırakarak dünyanın en zengin 7 generali arasına girebilmiştir. ABD'de geniş mal varlığı edinmiştir.

Şahinkaya şüphesiz ki, bu kadar serveti sadece Kalebodur'dan edinmiş değildir. Onun asıl serveti Hava Kuvvetleri Komutanı olduktan sonra büyük çaplı askeri uçak siparişlerinden ve Hava Kuvvetleri'nin çeşitli ithalatından aldığı büyük komisyonlarla meydana gelmiştir.

ŞAHİNKAYA KOMİSYON VE RÜŞVET ALMIŞTIR

Hava Kuvvetleri Komutanlarının, yüksek rütbeli bir takım subay ve devlet adamlarının ABD'den uçak vesair silah satın almalarında rüşvet ve komisyon aldıkları artık tüm dünyanın bildiği bir şeydir. Örneğin Lockheed uçak firmasının devlet adamlarına ve komutanlara bol rüşvet dağıt-

ortaya koyuyordu. Tahsin Şahinkaya kendi Hava Kuvvetleri Komutanlığı sırasında ne kadar rüşvet aldı, ABD'deki mal varlığını hangi kirli kaynaklardan sağladı, bunun verileri henüz açığa çıkmış değil. Ama gazetemizin bu özel sayısında kamuoyuna açıklayacağımız rüşvet ve komisyon olayı onun suçunu açık seçik ortaya koyacak dercede nettir.

Bu olay Türk Hava Kuvvetlerinin siparişi verdiği ünlü F-16 uçaklarıyla ilgilidir.

Bilindiği gibi Türkiye 1981 yılı içinde ABD'ye başvurarak, savaş uçağı satın almak için Başkan Reagan'dan ve Senato'dan onay istemiş ve olay Türkiye kamuoyundan gizli tutulmuştu. Ne var ki, Amerikan iş çevrelerinin ve Washington yönetiminin ünlü gazetelerinden Wall Street Journal bu haberi vermiş ve olayı "dünyada son yılların en büyük toplu silah siparişi" olarak nitelemişti. Gazetemiz de Türk Cuntası'nın bu siparişini Türkiye'nin militaristleşmesinin yeni bir örneği olarak kamuoyuna duyurmuştu. (Bak. GERÇEK, Mart 1982).

Reagan yönetimi ve Amerikan Senatosu aradan bir süre geçtikten sonra toplu siparişi onayladı. Daha sonra F-16 uçaklarının yapımını GENERAL DYNAMICS firmasıyla görüşmeler başlatıldı. Görüşmeleri Türk tarafı adına bizzat Hv. Kv. Komutanı Tahsin Şahinkaya yönlendiriyordu.

Siparişte daha sonra 160 adet F-16 uçağının General Dynamics tarafından Türkiye'de monte edilmesi için görüş birliğine varıldı. 5 Eylül 1983 günü bizzat Kenan Evren'in başkanlığında yapılan toplantıda olay Türkiye açısından resmiyet kazandı. Ve F-16'ların satın alınması projesi Türkiye kamuoyuna "Türkiye'de ABD ile ortaklaşa uçak sanayi kuruluşu" şeklinde tanıtıldı.

Bundan sonrası artık for-

Amerika'da Yüzlerce İnsanı Soğuk mu Öldürdü?

Amerika'da bu kış "soğuktan" 400 kişi öldü. Yada Amerikan kaynaklı haberler bu insanların çok çetin geçen kış koşulları yüzünden yaşamlarını yitirdiklerini bildirdiler. Ama gerçek bu muydu?

Hayır. Bu 400 insan gerçekte Amerika Birleşik Devletleri dediğimiz, kapitalist ülkelerin en zengin ve en güçlüsünde varolan ve gittikçe de daha belirginleşen ekonomik ve sosyal eşitsizlik yüzünden öldü.

Amerika'nın bir ucundan diğer ucuna esen kuzey kutbu rüzgarları bu kadar çok insanın ölümünden sorumlu tutulamaz. Bu insanları öldüren, barınacak bir yerlerinin olmaması, yakacak bir parça odun ve yiyecek bir dilim ekmeklerinin bile olmamasıydı. Kaza sonucu ölenler bir yana bırakılırsa, "soğukta" ölenlerin çoğu işsizler, yaşlılar, dilenciler, yani dünyanın en zengin kapitalist ülkesinin sokaklarında yoksulluk içinde sürünen kişilerdir.

Bu ikilem, bir cennet olduğunu, tüm dünya halklarının kendisini model olarak alması gerektiğini bildiren bir ülkedeki durumu pek güzel gösteriyor.

Bu ikilemin en belirgen örneklerinden biri gökdelenler kenti New York'da görülebilir. New York, Amerikan imparatorluğunun gösteriş vitrinidir. Oysa bu kentte kendisini kutup soğuktan koruyamayacak durumda pek çok insan yaşıyor. Bir batı haber ajansının bildirdiğine göre, New York eyalet yetkilileri, eyalet sınırları içinde bir milyon üç yüz bin kişinin yaşamak için

sosyal yardım aldığını ve bunların çoğunluğunun da New York kentinde yaşadığını açıklıyor.

Aralık ayından çıkan Amerikan gazetelerinden bazılarına bakalım: Kaliforniya eyaletindeki Oakland kentinde çıkan Trubune gazetesi, Amerika'da bir tas çorba için bekleyenlerin oluşturduğu kuyrukların gittikçe uzadığını bildiriyor. Los Angeles Times ise resmi belgelere dayanarak, 34 milyon Amerikan vatandaşının resmi yoksulluk çizgisinin altında yaşadığını ve bu sayının büyümeye devam edeceğini yazıyor.

Başka kelimelerle ifade edelim: ABD nüfusunun % 15'i yoksulluk içindedir. Ve soğuktan ölenlerin büyük çoğunluğu bu yüzde 15'in arasındadır. Bu kişiler Amerika'da parlak bir şekilde kutlanan Noel ve Yeni Yıl'ı sadece daha fazla yoksulluk, acı ve hat-

ta ölüm olarak algılayabilmektedirler.

Milyonlar ya da hükümet yetkilileri ne kadar soğuk olduğuna ve ısının daha ne kadar düşeceğine aldurmıyorlar, yada kendi reklamlarını yapmak için dilencilere bedava ziyafetler düzenlemeyi marifet sayıyorlar.

Aşağıdaki gazete haberi alıntısı durumu çok iyi ifade ediyor:

"NEW YORK, Aralık 27 (EFE) - Noel gecesi ve sabahı Nev York'da sekiz dilenci donarak öldü. Bu arada birkaç yüz yoksul da tüm yıl boyunca yiyebildiklerinin en mükemmelini lüks bir odada verilen ziyafette gördüler.

Termometre sıfırın altında 18'i gösteriyordu. Dilenciler ve açlar Nev York'luların yüreklerindeki sıcaklığın bir kısmını, kiliseler ve hatta bazı büyük işyerlerinde gösterilen mi-

safirperverlik ile paylaşabiliyorlardı. Yoksullar için en unutulmaz yemek ise, kentin çeşitli semtlerinden otobüslerle getirilen 600 yoksula Manhattan'ın en şık merkezindeki bir otelde verilen ziyafetti."

Haberde verilen ziyafet tanımlanıyor ve yazı şöyle devam ediyor:

"Dilencilerden biri şöyle dedi, 'Bu benim için dünyadaki en büyük Neol sürpizi oldu. Bugün birçok kişinin yiyecek hiçbir şeyi yok, oysa ben ayrıcalıklı bir insan oldum.' Yanında oturan yaşlı bir kadın ise, otobüs durağında beklerken bir adam gelip kendisini hindi ziyafetine çağırınca gözlerine inanamadığını söyledi."

Son derece ayrıntılı bir haber bu. "Bugün birçok kişinin yiyecek hiçbir şeyi yok" diyen dilenci kendisini ayrıcalıklı sayıyordu, çünkü o gün karnı doyacaktır... o gün. Ama yarın? Yılın geri kalan günleri? Kentte esp savuracak buz gibi rüzgarların dondurduğu kişilerin biri bir gün bu dilenci olmaz mıydı?

Ükenin en büyük nüfus yoğunluğuna sahip kentinde yaşayanlardan 1 milyondan fazlasının açlıktan ölmek için sosyal yardıma, kiliseye ve iş adamlarının "yardım severliğine" muhtaç olmaları, o toplumdaki işlerin hiç de iyi yürümediğini açıkça gösteriyor.

Daha da dehşet verici olan ise, bu ülkede sosyal yardımların artırılacağına, nükleer silah yapımını hızlandırmak için, azaltılmasıdır. Kendi yurttaşları açlıktan, soğuktan ölümlerine, ABD bu nükleer silahlarla başka halkları eğemenliği altına almayı ummaktadır.

LATİN AMERİKA

Gerillalar tarafından uçurulan 800 metrelik asma köprü

El Salvador Halkının Başarıları

El Salvador'da yeni yıla girerken Farabundo Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi gerillaların başlattığı saldırıların başarıyla devam ettiğini gösteriyor. Kurtuluş Cephesi halen ülkenin 1/3'ünü kontrol altında tutuyor. Ulusal Kurtuluş Cephesi liderlerinin Ocak ayında verdiği bilgilere göre 1983 yılında hükümet kuvvetleri 7168 asker kaybetti. Ayrıca 1778 asker esir alındı. Cephenin başarıları kapitalist ülkelerin önde gelen basın organlarında da kabul ediliyor. Örneğin Fransız Le Mond Diplomatik Kasım 1983'te şunları yazıyordu:

"Eğer asiler ülkenin kuzey sınırına doğru püskürtülemezse, çok önemli bir ekonomik bölgede yeralan bir düzine kente çok yaklaşırlar."

YENİ YIL 'HEDİYELERİ'

Yeni yıla sadece yirmi saat kala, Geçici Başkan Avaro Magana ile sağcı partilerin liderleri başkanlık sarayında yılbaşı kutlamasına hazırlanıyorlardı. O sırada Kurutuluş Cephesi gerillalarının başkent San Salvador'un 48 kilometre kuzeyindeki en büyük askeri garnizonu olan El Paraiso kalesine saldırdıkları haberi geldi. Garnizon planı ABD'li uzmanlarca çizilmiş ve inşaatı Amerika Birleşik Devletleri tarafından gerçekleştirilmişti. ABD'li anti-gerilla uzmanlarına göre El Paraiso üssü, özel bir savunma alanı ile çepeçevre kuşatıldığı için süpriz saldırılarından etkilenecekti. Ama 30 Aralık gecesi ikibin kişilik 4.piyade alayının koruduğu üs önce ağır bir havan ateşi altında kalıyor, sonra 800 gerillanın saldırısına uğruyor ve iki saat içinde teslim alınıyor. Gerillalar 14 saat işgalleri altında tuttukları üstten geri çekilirken beraberlerinde ele geçirdikleri 200 esiri ve bazı ABD'li uzmanlarla birlikte çok miktarda askeri malzeme, silah ve cephaneyi de götürüyorlardı.

Farabundo Marti Cephesi gerillaları 1 Ocak günü yeni bir süpriz saldırıyla Lempa nehri üzerinde yeralan 800 metrelik asma köprüyü havaya uçurdu. Köprü ülkeyi hemen hemen ortadan ikiye bölen bir nehir üzerinde yerliyordu ve çok güçlü birliklerce korunuyordu. 15 Ekim 1981'de gerillalarca aynı nehir üzerindeki

'Altın Köprü'nün uçurulmasından sonra ülkenin iki bölgesini birbirine bağlayan tek geçit bu köprü ile sağlanıyordu.

Halk düşmanı El Salvador rejimi daha birkaç gün önce ordunun % 80'ini teşkil eden 20 bin askeri harekete geçirdiğini ve gerillaları kısa zamanda yokedeceklerini ilan etmişti. El Salvador halkının gözünde hükümet alay konusu olmuştu.

El Salvador hükümet güçlerinin morali sifıra inmişti...Gene UPI ajansı "panigün yayılımını önlemek gerek" diye yazıyordu. Son haberlere göre savaşmayı reddeden küçük rütbeli yüz genç subay tutuklanıp mahkemeye verildi. Hükümet güçlerinin kayıplarının halk tarafından duyulmaması için her türlü sansür ve baskı tedbirleri alındı. Garnizon baskınından ölenlerin ailelerine evlatlarının akıbeti hakkında hiçbir bilgi verilmedi. New York Times gazetesinin yazdığına göre Kurtuluş Cephesinin garnizon baskınında esir aldığı askerlerden 132'sini serbest bırakılması El Salvador ordusu içinde büyük bir etki yarattı.

ABD'nin giderek daha fazla El Salvador batağına gömülmesine rağmen Kurtuluş Cephesinin bozguna uğratılmaması, tam aksine halk desteğinin artması San Salvador'daki kukla rejimi ve Reagan yönetimini kara kara düşündürüyor. Hükümet kuvvetlerinin yanı sıra yaygın olarak kullanılan ölümlü mangalarının faaliyeti El Salvador halkının rejime duyduğu nefreti arttırıyor, gerillaların halk desteği giderek büyüyor. Bundan telaşlanan ABD yönetimi Ölümlü Mangalarının dağıtılması ve liderlerinin El Salvador'dan çıkartılmasını istemek zorunda kaldı.

Şimdi Reagan yönetimi El Salvador'da Mart 1984'te bir genel seçimler oyunu oynamaya hazırlanıyor. Halk düşmanı rejimin koyu diktatörlüğü altında ve izimli partilerin katılımıyla gerçekleştirilmesi planlanan bu seçimle hükümetin meşruluğu kanıtlanmak isteniyor. ABD başkanlık seçimlerini atlattıktan sonra Regan'ın planı, gerekirse Amerikan askerini birliklerini El Salvador'a çıkartma şeklinde biçimleniyor. Bunun demagogik kılıfı olarak Reagan Mart'ta yapılacak seçimlerde oluşmuş meşru hükümeti yıkmak için sürdürülen askeri faaliyetleri göstermeye hazırlanıyor.

ABD Lübnan'da Neyin Peşinde

Lübnan dağları bir yandan Amerikan öte yandan İsrail bombalarıyla delik deşik ediyor. ABD başkanı Reagan seçim kampanyası için semimli görünmeye gayret etmesine rağmen, Lübnan konusunda bir gülcük bile göstermedi. Amerikan denizcilerini Lübnan'da, Amerikan savaş gemilerini de Lübnan kıyılarında tutmakta inat ediyor ve Amerika'nın mütteliklerini de Lübnan'daki kumar masasında tutmak için elinden geleni ardına koymuyor.

Oysa Washington'un NATO müttelikleri bu durumdan pek de menmun değiller. Korkuları, Amerika'nın turmandığı bu savaşta daha fazla zorlanmak. Bu korku da anlayışla karşılanabilir. Çünkü Batı Avrupa'nın çıkarlarıyla hiç bir şekilde bağdaşmayan bir savaş karşılamayı ancak bir çilgün isteyebilir. Özellikle Batı Avrupa ülkelerinin petrol gereksinimlerinin % 70'ini Orta Doğu'dan karşıladıkları düşünülürse...

Su anda Reagan neden mütteliklerinin elini kolunu bağlamaya devam ediyor? Ve, neden ne Amerika, ne de NATO yetkilileri Lübnan'a olan müdahalelerinin sebepleri konusunda dişe dokunur bir laf söyleyemiyorlar? Amaçları herhalde ağıza alınır gibi değil. Ancak yeni yıl mesajında Reagan hazretleri baklayı biraz ağzlarından çıkarır gibi oldu:

"Barışı koruyan askerlerimiz için korunma istiyoruz. Alaska'dan Kore'nin askerden arındırılmış bölgelerinden Lübnan kıyılarına kadar..."

Anlaşılan "Lübnan kıyıları" Pentagon tarafından Gü-

ney Kore ve Alaska ile aynı kaba konuluyor. Reagan ile görüşmesinden hemen sonra Lübnan Cumhurbaşkanı Emin Cemayel'in şu sözleri söylemesi de bir raslantı olmasa gerek: "Lübnan, Avrupa'nın ve tüm hür dünyanın güvenliğinin sağlanması için bir ileri mevzi işlevini görmektedir.. Çok uluslu güç sadece Lübnan'ı ve hükümeti değil, tüm hür dünyanın çıkarlarını korumaktadır." Cemayel'in NATO terminolojisini kullanması da önemli bir gösterge. Beyazsaray gibi NATO karargahları da "ileri mevzi" kavramını rehber olarak kabul ederler.

Hatırlanacağı üzere, 1982 Haziranında İsrail Lübnan'ı işgal etmeden önce, NATO üsleri genellikle Akdenizin Kuzeyi, Avrupa'nın ise güney kıyılarına bulunuyordu. ABD ve NATO'nun güney Akdenizdeki üsleri 50'li ve 60'lı yıllarda Arap kurtuluş hareketleri tarafından ortadan kaldırılmıştı. Oysa bu üslere o kadar ihtiyaçları vardı ki! Ve böylece, 1982 Nisanında, İsrail'in Lübnan'ı işgal etmesinden birkaç hafta önce, NATO'nun çoğunluğu Amerikalılardan oluşan "çok uluslu gücü" Camp David anlaşmasına göre Mısır'a devredilmiş olan Sina yarımadasına yerleşti. Bu "çok uluslu güç" deneyi, Lübnan içinde bir model olmuştu. Sonuçta, Güney Akdeniz üç taraftan NATO'nun askeri gücü ile kuşatılmış oldu. Yıllardır süregelen "NATO'nun Orta Doğu'daki sorumluluk bölgesini geliştirme" lafları da pratiğe dönmüştü.

Ancak daha da önemli o-

Cemayel, Reagan'ın sözlerini tekrarladı ama yaranamadı.

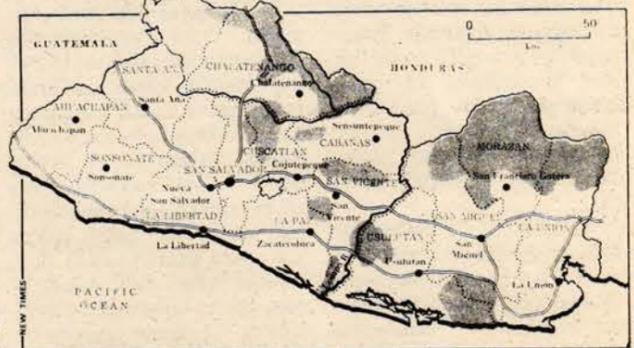
lan nokta, Lübnan krizinin NATO'nun güney kanadındaki askeri turmanma için bir bahane yaratması. Bu kanıt çoktandır, nükleer silahlar dahil olmak üzere, silah yoğunluğu açısından neredeyse doyum noktasına gelmişti. Yıllardır Amerikan 6. Filo'su ve mütteliklerinin gemileri Akdeniz de dolaşır duruyor. Ancak şimdiye kadar Amerikanın bölgede sadece bir uçak gemisi vardı. Oysa şimdi üzerinde 2000 kilometrelik bir hareket çapına sahip (bir çoğu da nükleer başlıklı) uçak taşıyan iki uçak gemisi Akdenizin mavi sularını yarıyor.

Tabii bütün bunların NATO'nun güney kanadındaki füzelerin sayılarının artırılmasıyla aynı ana rastlaması da bir tesadüf olmasa gerek. Sicilya'ya 112 orta menzilli füzenin yerleştirilmekte olması bu turmanmanın en tehlikeli ve en son noktası da değil. Türkiye faşizminin eski savunma bakanı Bayülken'in sözlerine göre Amerikalılar Sovyet sınırının daha yakınına Pershing füzeleri yerleştirmek için zemin yokluyorlar. İsrail'de Amerika'dan bu füzeleri istiyor. Vakum bombalarını denediği gibi Pershing'leri de Beyrut'ta

denemeyeceği ne malum? Lübnan şu anda son model ABD ve NATO silahlarının deneme tahtası durumunda. Nev Jersey savaş gemisi yeni uzun menzilli toplarını Lübnan'ın yerleşme bölgelerinde deniyor. Ayrıca seçme NATO birlikleri Lübnan'da deney kazanıyor. "Çok uluslu güç"ün personeli, örneğin savaş durumunda çıkartma operasyonunda daha çok sayıda askerin deney kazanması için sık sık değiştiriliyor. Bu arada belirtmek gerekir ki, çıkartma operasyonları son yıllardaki ABD ve NATO manevralarının vazgeçilmez bir parçası. Amerikan Deniz Kuvvetleri bakanı'nın ağzından kaçırıldığına göre Amerikan Akdeniz filosu diğer Amerikan filolarından silah açısından beş yıl ileride.

Sonuç olarak şu görülüyor: NATO'nun güney kanadı, Almanya'da çıkan muhafazakar Die Welt gazetesinin 4 yıl önce yazdığı gibi bir savunma kalkını değil, "bir saldırı platformu"

Ancak çok önemli noktayı düşünmek gerek: Tüm saldırı planları, direnmeye karar vermiş bir halkın karşısında yenik düşmeye mahkum değil midir?

Farabundo Ulusal Kurtuluş Cephesinin kontrolü altında olan bölgeler.

Arjantin'de Yatırım Yapan Amerikalılar Telaş İçinde

Arjantin'in sivil hükümeti ülkeyi yıllarca ezip sömüren Cunta'dan ve onun maşalarının hesap sormaya başlayabileceği, Amerikalı işadamlarının bir telaş aldı.

Son olarak, Arjantin'in işkencebaşı olan ve 4000 kişinin gizli işkence ve soruşturma merkezlerinden geçtiği sırada "kaybolması"na sebep olan Amiral Ruben Şamorrotutuklandı. Amiral Buenos Aires'teki Deniz Kuvvetleri Makine okulunun yöneticisiydi. Bir yandan da anti-komünist İttifakı ölüm mangalarını yönetiyordu. Bu mangalar 70'li yıllarda yüzlerce kişiyi hun-karca öldürmüştü. Şamorrotunun işkence merkezi ise en son işkence yöntemlerini uygulamasıyla ünlenmişti.

GİZLİ PLANLAR AÇIĞA ÇIKTI

Generallerin ve amirallerin tutuklanması içinde ve dışta çıkarlarını tehlikede görenleri bir telaş aldı.

Arjantin Ulusal Meclisinin tanınmış üyesi Adam Petrini bazı kişilerin sivil hükümete karşı gizli planlar yaptıklarını açıkladı. Petrini'ye göre yeni hükümetin kararlarıyla çıkarlarına gölge düşen Arjantin'li subaylardan bir grup, bazı sanayiciler ve bankerler Uruguay'daki küçük bir kasabada toplanarak darbe planları yapmışlardı.

Bu arada Arjantin'deki büyük bir ikisadi danışma firması olan "Beri", 500 müşterisini Arjantin'deki yatırımlarının tehlikede olduğu konusunda uyardı. "Beri" firmasına göre, 8 yıllık Cunta yönetiminin sonra işbaşına gelen yeni sivil yönetim, ticari bankalar, Uluslar Arası Para Fonu

Arjantin faşizminin kurbanlarının toplu mezarları ortaya çıkarılıyor.

ve ordu ile sirtüşmeye başlayacaktı. Bu da Cunta yönetimi sırasında "huzur içinde" Arjantin'e yatırım yapmış olan Amerikalı işadamlarının dolarlarının güvencede olmaması demekti.

"Beri" firmasının tahminleri doğru çıkıyordu. İçteki sirtüşmeler zamanında ortaya çıkmıştı, ama Arjantin'de büyük yatırımları olan ABD ve onun maşası Uluslararası Para Fonu (IMF) ağzlarındaki bak-laları teker teker çıkaracaklardı. Nitekim ABD Mali İşlemler Bakan yardımcısı Beryl Sprinkel, Amerika'nın Arjantin'i ancak "kendisine çeki düzen vermesi" halinde destekleyeceğini bildirdiyordu.

Bu "çeki düzen" in ne oldu-

ğunu anlamak için de alim olmak gerekmiyor. Londra'da çıkan Observer gazetesine bir yorumunda Başkan Reagan'ın danışmanlarının, Arjantin Cumhurbaşkanı Alfonsin' in askeri bütçeyi kısma ve Washington'un ısrarlı öğütlerine de pek fazla kulak asmama planları konusunda endişelendiklerini bildirdiyordu. IMF yetkilileride Arjantin'e ancak ve ancak IMF'nin öğütlerine uyduğu takdirde mali yardım yapabileceklerini bildirmişlerdi.

Kısaca Amerika, Arjantin'in sivil hükümetine "Eğer para yardımı istiyorsan denileni yap" diyordu. Yoksa "Beri" firmasının belirttiği gibi "başın belaya girerdi"

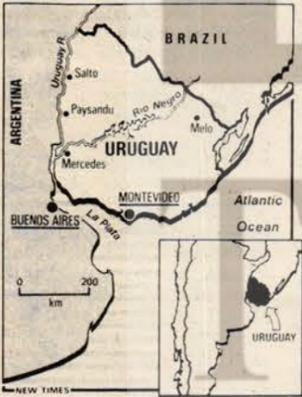
Uruguay'da Generaller Sıkıştı

18 Ocak günü faşist generallerin sultası altındaki Uruguay'da son 10 yılın en büyük kitle gösterisi Uruguay Sendikalar Birliği'nin çağrısıyla başladı. 24 saatlik genel grev çağrısına Birliğe bağlı 150 sendika katıldı. Genel grevin sloganı ülkede demokratik özgürlüklerin kurulmasıydı. Panige kapılan genaller Uruguay Sendikalar Birliğini kapattı ve olağanüstü durum ilan ederek tüm toplantıları yasakladı. Harekete geçen askeri birlikler birçok sendika liderini tutukladı.

Ama bu baskı tedbirleri bir işe yaramıyor. Uruguay Komünist Partisi Genel Sekreteri Rodney Arşimendi'nin vurguladığı gibi artık yeni bir siyasi durum var ve bu durum Uruguay işçi sınıfının ve geniş halk kitlelerinin çeşitli biçimleriyle kendini gösteren direnişleri sonucunda askeri rejimin gücünün zayıflamasıyla ortaya çıktı.

FAŞİZMİN KURUMLAŞMASI VE MUHALEFET GÜÇLERİ

Uruguay'da generaller, bundan 11 yıl önce 27 Haziran 1973'de bir darbeye yönetimi ellerine geçirdiler. Uruguay halkının diktatörlüğe karşı muhalefeti gittikçe güçlenerek 1970'lerin sonlarında kitlesel biçimler kazandı. Artık diktatörlüğünü maskelesiz bir biçimde sürdürmeyeceğini gören generaller Demokrasise "tedrici bir geçiş" amacıyla yeni "kurumların" oluşturulması gerektiğini ilan ettiler. Aynen yakın zamanda bizim ülkemizde, Türkiye'de olduğu gibi,

baskıcı bir anayasa taslağı hazırladılar ve halkoyuna sundular. Ama, bizdekinin aksine örgütlü olan halk güçleri % 50'yi aşan bir çoğunlukla ve tüm baskı ve şantajlara rağmen anayasayı reddetti. Kitlelerin bu kararlılığı karşısında geri çekilmek zorunda kalan generaller daha önce kapattıkları üç burjuva partisinin yeniden faaliyete geçmesine razı oldu ve genel seçimlerin 1984'te yapılacağını ilan etti. Generaller kendileriyle uzlaşacaklarına inandıkları bu burjuva partilerinin demokrasi güçlerinin kontrolü altına gireceğini tahmin edememişti. Nitekim söz konusu olan partilerin yapılan kongrelerinde delege seçimlerinin % 80'ini ülkenin derhal demokrasiye dönmesini talep eden muhalefet gurupları kazandı. Kasım 1984'te yapılacak olan seçimlerin milletvekili adayları bu delegeler tarafından seçileceği için bu gerçekten önemli bir zaferdi ve Uruguay halk güçleri böylelikle Türkiye'deki gibi kukla partilerin demokrasi adına boy göstermesini önlemiş oldu.

Elbette tüm bu gelişmeler kendiliğinden olmamıştı. Uruguay Geniş Cephesi - ki Komünistleri, sosyalistleri ve Hristiyan demokratları içeriyordu - bu partilerin tüm siyasi tutukluların serbest bırakılmasını, Cunta'nın çiğnediği 1967 anayasasının yeniden yürürlüğe konmasını, ordunun siyasi hayata müdahalelerine dayanak olabileceği tüm mevzuatın kaldırılmasını, yasaklanmış tüm partilere ve sendikalara özgürlüklerinin geri verilmesini talep etti. Böylece generaller arasında faşizmin kurumlaşması demek olan ama demagogik bir biçimde 'demokrasinin yeniden kurumlaştırılması' adıyla yutturmaya çalıştıkları manevralarından tam bir yenilgiyle çıktılar.

DİKTATÖRLÜĞE KARŞI SEÇENEK

Uruguay geniş cephesi ilan ettiği asgari program ile gerici askeri rejimin devrilmesini, tüm siyasi tutukluların salıverilmesini, siyasi göçmenlerin ülkeye geri dönmelerinin sağlanmasını, sivil hak ve özgürlüklerin yeniden kurulmasını, yapılacak özgür seçimlerle istisnasız tüm partilerin adaylarının katılmasını bir Kurucu Meclisin oluşturulmasını ve generaller tarafından ekonomik ve sosyal bakımdan uçurumun kenarına sürüklenmiş olan ülkenin bu durumdan kurtulması için derhal bir sovyo-ekonomik planın yürürlüğe sokulmasını talep ediyor. (Uruguay Geniş Cephesinin asgari programı KİTLE Gazetesi'nin Şubat 1984 tarihli sayısında tam metin olarak yayınlanmıştır.)

Volkswagen ve Hanomag'daki Türkiyeli Emekçiler Konuşuyor...

“ENDİŞELİYİZ”

Hannover'deki Volkswagen ve Hanomag fabrikalarında çalışan Türkiyeli işçiler son günlerde huzursuz. Bir taraftan yeni getirilen primli dönuş yasası, diğer taraftan işyerlerine monte edilen robotlar nedeni ile toplu işçi çıkarmalar ve en nihayet Federal hükümetin uyguladığı yabancılar politikası ile yabancı düşmanlığının daha da ileri boyutlara ulaşması Türkiyeli işçilerimizi tedirgin etmekte.

Volkswagen firmasının 1985 yılına kadar 2800 işçiyi çıkaracağı, toplam 2650 işçinin çalıştığı Hanomag firmasından ise 2100 işçinin çıkarılacağı bildiriliyor. Bu arada Hanomag firması 200 Türkiyeli işçiye 13 Ocak 1984 tarihi itibarıyla çıkış verdi. Çıkış alan işçilerimiz dertli, düşünceli. Türkiyedeki işsizlik, pahalılık onların en büyük düşüncesi. Tabii bu arada askerliğini yapmayanların konumu ve çocukları burada halen eğitimde bulunanların, Türkiye'de çocuklarının eğitimine ilişkin endişeleri, onları dönüş konusunda daha da düşüncelere sevk ediyor.

Aşağıda Hannover Dayanışma muhabirinin Hanomag ve Volkswagen firmalarında çalışan iki işçi ile yaptığı röportajı bulacaksınız.

VOLKSWAGEN'den Ahmet ESEN:

Dayanışma muhabiri— Nerelisiniz?

A.Esen— Kırşehirliyim.

— Volkswagen firmasına ne zaman girdiniz?

— Ekim 1970'de.

— Sendikaya üyemisiniz?

— Evet. Üyeyim. Sendikamız IG Metall'dir. Ancak sendikamızın işyerimizde bizim sorunlarımızı gereği gibi ilgilendirdiğini söyleyemiyoruz. Hele bu çok sayıda çıkışlar konusunda nasıl bir tavır alacağı belli değil. Kurz arbeit konusunda da fazla bir direnme gösteremedi sendikamız.

— Sizin firmanız kurz arbeit yapıyor mu?

— Evet. Üç senedir yapıyor.

— Firmanızda kaç işçi çalışıyor?

— 16 000 işçi çalışıyor. 2200'ü Türkiyeli. Bir kısmı paralı çıkış aldı. Şimdi ise 1600, 1700 civarında Türkiyeli kaldı. Üç vardiya çalışıyoruz. 1985 yılına kadar da 2000 işçinin çıkarılması bekleniyor.

— Bu çıkışların sebebi hakkında ne diyorsunuz?

— Firma İngiltere'den otomatik makinalar getirdi. Yani fabrikayı otomatikleştirdi. Biz hasta oluyoruz ve tabiiyle kranka çıkıyoruz. İstirahat için. Bu da işverenin işine gelmiyor. Çıkış veriyor. Kurz arbeit yapıyor. Yani bir sebep buluyor. Tabii, çünkü robotlar hastalanmıyormuş, ölmüyormuş, yorulmuyormuş, ekme istemiyormuş. Az masrafla yüzlerce işçinin yaptığını bir robot yapıyor.

— İşyerinizde yabancı düşmanlığı var mı?

— Peki Ahmet Esen arkadaş, Hannover'in içinde yabancı düşmanlığı var mı?

— Evet şehrin içinde var. Bunu trende, birahanelerde sık sık görüyoruz. Duvarlarda da "Türken raus"larla karşılaşılıyor. Yani eskisi gibi bize rağbet göstermiyorlar gayri.

— Türkiye'ye dönmeyi düşünüyormusunuz?

— Hayır. İstemiyorum. Ben daha burada kalarak çalışmak istiyorum. Türkiye'ye dönmek bir mesleğim yok. Yaşlandı. İşimiz yok. Burada kazandığımla ancak ihtiyaçlarımızı karşılayabiliyoruz. Biz küçük bir çiftçiyiz. Çiftçi ne yapıyor bugün Türkiye'de? Dönsek yine çiftçi olacağız. Gübre bile alamayız verimli mahsul için. Türkiye'de hayat pahalı, işsizlik çok.

— Ahmet Esen arkadaş, sorunlarınız bütün insanlarımızın sorunlarından farklı değil, sizlere çalışmalarınızda huzur ve başarılar dilerken, cevaplarınız için gazetem adına çok teşekkür ederim.

HANOMAG FİRMASINDAN ZEKERİYA İLE SÖYLEŞİ

— Zekeriya arkadaş, siz ne zaman girdiniz Hanomag firmasına?

— 1980'in son aylarında girdim. 3,5 yıl çalışmışlığım var. 10 senelik, 15 senelik arkadaşlarımız da çıkarılıyor. Türkiyelilerin % 95'i çıktı. Bizim motor hallede 15 veya 20 kişi anca kaldı.

— Sendikalımsınız?

— Evet, ama sendikamız bu durumda yapacak bir iş yok dedi. Biz de hepimiz topluca firma hakkında mahkemeye başvurduk.

— Sizin hanomag firmasının kapacağını söylüyorlar. Doğru mu?

— Hayır kapanmaz. Yeni yeni halleler yapılıyor. Bir tanesi yapılmış durumda. Bu hallelerin tamamı yapılmış robotları yerleştirecekler. Robotlar yerleşince de 500 kadar işçiyi fabrikadan çıkarır halde olması bekleniyor.

— Zekeriya arkadaş bu durumda Türkiye'ye dönmeyi düşünüyormusunuz?

— İstemiyorum. Fakat ben askerlik yapmadım. Dönersen iki sene askerliğe gitmek mecburiyetinde olacağım. Bir mesleğim yok henüz. Burada kalsam da askerlik bedeli için 20 000 DM yatırmam lazım. Oysa işten çıkardılar ve de çok para. Benim evim yok. Evleneceğim. Bunların Türkiye'nin koşullarına göre yerine gelmesi için 20 bin DM askerlik bedeli, 10 bin düğün, sağlığa elverişli bir ev için de 30 bin DM'a ihtiyaç var. Hele de şu askerlik belimizi kırıyor. Umudumuzu söndürüyor. İki sene yapacak çok. 20 bin DM ödesek çok para. Şaşkınlık içindeyiz.

— Zekeriya arkadaş, paralı askerlik için sence bedel ne kadara inmeli?

— Bu para 10 bin DM olsa belki çoklarımız temin edebiliriz. Bu anda başkaları '10 bin DM da çok. Hem biz bu parayı yatırınca onlar Amerikadan silah alırlar, bizler ise askerliği yapınca yine işsiz yine ekonomik bunalım içindeyiz' diyorlar.

— Zekeriya arkadaş son olarak söyleyeceğin bir husus varmı?

— En çok kafamızda askerlik sorunu. Bu sorunumuzu gazeteniz aracılığı ile ilgili makamlara iletirseniz, bu sorunumuzun çözümüne yardımcı olursanız çok memnun oluruz. Başka bir diyeceğim yok şimdilik.

İşçinin Sözlüğü

HAZIRLAYAN: Fethi SAVAŞCI

ATEŞE: Belirli bir sorunun uzmanı olarak diplomatik Misyona dahil resmi kişi. Askeri ateşe, kültür ateşesi, ekonomik sorunlar ateşesi gibi.

ATAVİZM: Eskiye çağdışılığa dönüş.

ATEİZM (TANRITANIMAZLIK): Tüm dinleri ve onların ana düşüncelerini, tanrıyı, ilahları ya da doğaüstü güçleri, ruhun ölümsüzlüğünü tanımayan, bilime dayalı materyalist görüşler sistemi.

ATLANTİZM: Kuzey Atlantik Paketi (NATO) üyesi ülkeler arasında çok yanlı ve sıkı bir ittifak kumak, kapitalizmin dünyadaki durumunu güçlendirmek, dünya sosyalist sistemine ve ulusal kurtuluş hareketine karşı olarak savaş yürütmek için, Batının izlediği bir düşünce ve politika akımı.

ATMACALAR: Tüm tartışmalı uluslararası sorunların askeri güce başvuruyla çözülmesini isteyen en azgın emperyalist politikacı ve generallerdir. Bunlar rakiplerinin nükleer silahla "ürkütülmesine" büyük umutlar bağlamaktadırlar. "Atmacalar", savaş sanayii tekelleriyle sıkı bağlantı içindedirler. Onların doğrultusunda politik yaşam aktarmaktadırlar. Elbette ki, sosyalizme, ulusal kurtuluş hareketine karşıdır. Uluslararası gerilimi şiddetlendirmek için, ellerinden geleni yapmakta, kapitalist ülkelerdeki ilerici güçlere soluk aldırılmamasını istemektedirler. Silah tekellerinin emirlerine uyarak, dünyayı bir nükleer savaşa doğru itmek için büyük çaba harcamakta, silahlanma yarışını çılgınca körüklemektedirler.

ATOM DİPLOMASİSİ: Amerika Birleşik Devletleri'nin, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra uyguladığı saldırganlık politikası. Amerika yönetici çevreleri, "A.D" politikası ile, atom silahı üzerindeki geçici tekellerinden, politik santaj aracı olarak yararlanmak ve diğer ülkelere baskıda bulunmak amacını gütmektedir. Yine bu çevreler, Ağustos 1945'de, "atom alanındaki güçlerinden" yararlanıp, Japonya'nın Hiroşima ve Nagazaki kentlerinin barış içinde yaşayan halkının üzerine atom bombası atarak, tarihte ilk defa atom bombasını kullandılar. Sovyetler Birliği'nin atom bombasını 1949'da, hidrojen bombasını da 1953'te yapmasından ve kıtalararası füze üretimini örgütlemesinden sonra, "atom diplomasisi" iflas etti.

35 SAATLİK İŞ HAFTASI İÇİN GÖREV BAŞINA

haftalık çalışma süresini 41,5 saate indirmeyi başarmış, 1964 yılında da 41 saat 15 dakika ve nihayet uzun grev ve lokavtlar sonucu 1967 de 40 saatlik çalışma haftası elde edilmiştir.

35 SAATLİK İŞ HAFTASI'NIN ÇALIŞANLAR BAKIMINDAN ÖNEMİ

Bugün gelişen, değişen tekniğe rağmen işyerlerindeki çalışma koşulları ağırlaşıyor. Yeni makineler, akar bandlar, yapımı zamanlara bölünmüş iş, emekçileri giderek "zorluk çıkarmadan yürüyen" üretim sürecinin son çarkına daha fazla sıkıştırıyor. Tempo ve verim baskısı artıyor, vardiyalı çalışma yoğunlaşıyor.

Üretimde ve bürolarda yeni tekniklerin uygulanması ile hızla ağırlaşan psikolojik yük, tabii ki, çalışanlar arasında tedavisi gittikçe zorlaşan hastalıklara yol açıyor. Normalin üzerindeki gerginlik ve yorgunluk emekçiler arasında korku hastalığına yol açıyor. Kapitalizm koşullarında teknik gelişme, çalışanların çalışma koşullarını daha iyileştirmek şöyle dursun, aksine kötüleştirir. Son yıllarda F.Almanya'da "gürültü" hâlâ başlıca hastalık nedenlerindedir. Çalışma hayatının zor koşullarının neden olduğu kalp ve kan dolaşımı hastalıkları, toplumu sarmaktadır. Çalışanların sağlığı açısından 35 saatlik iş haftası, haftada 5 saat daha az sinirsel gerginlik ve sağlıklı bir çevrede 5 saat daha fazla uzun

kalmak demektir. Haftada 35 saatlik mesai bunun yanında emekçilere, gerek kendilerine, gerek aile ve çocuklarına ve gerekse politika için haftada 5 saat daha fazla zaman ayırmak demektir. Böylece çalışanlara, sosyal çalışmalarını, ülke ve dünya politikasının gidişini takip etme, bu konularda söz söyleme yeteneği ve bu alanda yönlendirici olma olanakları verecektir. 35 saatlik iş haftasının kazanılması, bu arada genel olarak çalışanların çıkarına işsizliği azaltacak, yeni iş yerlerinin açılmasına yol açacaktır. Yapılan hesaplamalara göre, haftalık çalışma süresinin 35 saate indirilmesi ile 1984 yılında somut olarak 1,5 milyon yeni işyeri açılacaktır. Bu 1,5 milyon işsize, iş demektir. Bugün emekçilerin işsizliğe karşı mücadelede geri durmaları halinde, işsizlerin sayısındaki her artış, bu işsizlerin finansmanı için emekçilerin ve onların sendikalarının bugüne kadar mücadele ile elde ettikleri kazanımlara daha çok saldırıyı geliştirecektir. Bu bakımdan emekçiler için 35 saatlik iş haftası günümüzde hayati öneme sahiptir.

İŞVERENLERİN ASİLSİZ İDDİALARI VE STRATEJİLERİ

Alman işverenleri, emekçilerin bu talebine karşı bütün olanaklarını seferber ederek, kamuoyunu kendi çıkarları doğrultusunda etkilemek için çalışıyorlar. Kendi emirlerindeki basın, çeşitli partilerden

politikacılar, radyo ve televizyon 35 saatlik iş haftasına karşı olumsuz kampanyalarla sürekli meşgul ediliyor. Bunun Alman toplumuna getireceği "zararlar"dan söz ediliyor.

Onlar, "iş saatlerinin kısaltılması, masrafları artırır, aynı zamanda iş piyasasına olumlu etki yapmaz" demektedirler. İkinci iddiaları ise rasyonelleşmeyi getireceğidir. Bir üçüncü iddiya da, çalışma saatlerinin kısaltılması ile F.Almanya'nın diğer ülkeler nezdinde rekabet gücünü azaltacağıdır. Uluslararası planda F.Alman şirketleri rekabet edemez ve böylece işyerleri tehlikeye girer. İşverenlerin iddialarından hiç biri doğru değildir. Rasyonelleşme, işverenlerin zaten gündeminde, çekmecelelerinde durmaktadır. Onlar iş saatleri kısalsa da kısaltmasa da bunu gerçekleştirirlerdir, gerçekleştirilmeye çalışacaklardır. Alman şirketlerinin uluslararası düzeydeki rekabet konusuna gelince, iddialarının

tam aksine Federal Alman şirketlerinin uluslararası gücü her gün artmaktadır. Federal Alman şirketlerinin 1982 yılı dış pazar kârı 51,2 milyar DM ile yeni bir rekor düzeyine erişmiştir.

Üstelik Alman işverenlerin güdümünde olan Alman Ekonomi Araştırma Enstitüsü (Institut der Deutschen Wirtschaft)ın yaptığı araştırma sonucu, F.Almanya'nın haftalık çalışma süresinin en uzun ülkeler arasında olduğu belirtilmektedir. Haftalık çalışma süresi, Avusturya ve İtalya'da 38,7, Belçika'da 35,4, İsveç'te 35,6, Kanada'da 38,5, Amerika ve İtalya'da 39,7, Fransa'da 40,6, Hollanda'da 41,1, Japonya'da 40,9 ve Almanya'da ise 41,6 saattir. İşverenler, haftalık çalışma saatinin kısaltılmasının karşısına 4 karşı öneri ile çıkmaktadırlar. 1. genel çalışma süresinin kısaltılması (emeklilik yaşını indirme), 2. yarım gün çalışma, 3. İşin bölünmesi, 4. Çalışma süresinin ve zamanın işyerinin ihtiyacına göre düzenlenmesi. Bilindiği gibi emeklilik yaşının kısaltılması genel anlamda emekçilerin çıkarına bir olgudur. Ancak, birincisi bu kanun yapıcısının işidir. İkincisi, 35 saatlik iş haftasına karşılık sürülecek bir öneri olamaz. Emekçilerin genel olarak buradaki kazançları devde kulak derecesinde azalmaktadır. Günde 4 saat çalışma veya aynı işin ve iş zamanının iki kişiye bölünmesi, çalışma süresinin ücret kaybı ile kısaltılmasıdır. Ayrıca yeni iş yerlerinin açılması konusunda bir sonuç getirmez.

Çalışma süresinin ve zamanının işyerinin ihtiyacına göre düzenlenmesi teklifi ise çok açıktır. İşveren için "iş olduğunda gel, işin yokluğunda ise git" demektir. Yukarıda sıraladığımız gibi işverenlerin karşı teklif olarak ileri sürdüğü bu öneriler 35 saatlik iş haftası önerisinin alternatifi değildir, olamaz da.

EMEKCİLER NE YAPMALIDIRLAR

Öyleyse, biz yerli, yabancı tüm emekçiler işverenlerin bu kamuoyunu etkileme çalışmalarını etkisiz hale getirmek, fazla mesaiye karşı çıkarak, 35 saatlik iş haftasını gerçekleştirmek için sendikalarımızda örgütlenerek kenetlenip ve bu yolda gerek işyerinde ve gerekse hayatın diğer alanlarında mücadele vermek zorundayız. Kesinlikle bilmeliyiz ki, bu mücadele masa başında değil, grevlerle ve ona karşı estirecek "lokavt" furtunaları altında, ama mutlaka kazanılacaktır. İnsanca yaşamak için verdığımız bu mücadelede görevimizin bilincinde ve sorumluluğunda olmalıyız.

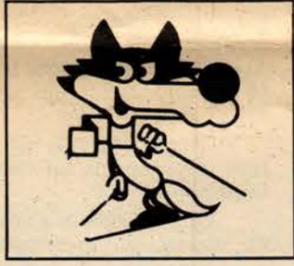

Federal Almanya'da 35 saatlik iş haftası için mücadele her gün biraz daha gelişerek toplumun her katında tartışılmaya başlandı.

Başta IG METALL sendikasının ve DGB'nin yürüttüğü bu mücadele daha da gelişerek, sonunda zaferle noktalanacaktır. Metal iş kolunda haftalık çalışma saatlerini düzenleyen toplu sözleşmenin geçerliliği bu yılın sonunda bitmektedir. Bu bakımdan yeni yılda başlayacak görüşmeler için IG Metall geçtiğimiz Nisan ayından başlayarak 35 saatlik iş haftası mücadelesini, bu iş kolunda çalışanların ücret kaybına uğramadan gerçekleştirilmesi, iş ve üretim koşullarının düzeltilmesi ve çalışma hayatının insancılaştırılması mücadelesi ile birleştirerek yürütmektedir.

F.ALMANYA'DA İŞ SAATLERİNİN KISALTILMASI MÜCADELESİ

Federal Alman işçi sınıfı ve onların sendikal örgütleri başlangıçta 48 saat olan haftalık çalışma süresini 1956 yılında verdikleri mücadele ile öncelikle metal sanayinde 45 saate indirmişlerdir. 1962 yılında IG Metall bu işkolundaki

SARAYEVO'DA NE OLDU?

Geçtiğimiz Şubat ayı içinde Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti içinde yer alan Bosna Hersek sosyalist Cumhuriyeti'nin başşehri Sarayev'o'da Kış Olimpiyatları yapıldı. Olimpiyatlar günümüz dünyasında barışa, haklara arasında dostluk ve kardeşlik ilişkilerine getirdiği katkı açısından spor alanındaki birincil önemde yarışma. Bu nedenle dünya kamuoyunda olimpiyat oyunları her zaman büyük yankı uyandırır ve tüm ülkelerde büyük ilgi ile izlenir.

Biliniyor, modern olimpiyat oyunlarının ilki 1896'da eski olimpiyatların beşiği olan Atina'da düzenlendi. Ondan bu yana her 4 yılda bir yapılmakta. Ancak ikinci dünya savaşı sırasında 3 defa aksadı.

Başlangıçta oyunların kapsamında buz sporları yoktu. 1908 Antwerp yaz olimpiyatlarında artistik patinaj da programa konmuştu. Özellikle Antwerp'de görüldüğü rağbet üzerine ayrı bir kış olimpiyatı organize edilmesi fikri gelişti. Ve ilk kış olimpiyatları 1924'de Fransa'nın Chamonix kış sporları merkezinde düzenlendi. Ondan bu yana her 4 yılda bir, esas olimpiyat oyunlarının — ki yaz olimpiyatları da deniyor buna — yanı sıra bir de kış olimpiyatları yapılmaktadır. Sürekli olarak katılan ülke ve sporcu sayısı da artış kaydetmektedir. Bundan önce ABD'nin Lake Placid kış sporları merkezinde düzenlenen oyunlara 37 ülkeden 1283 sporcu katılmıştı. Sarayev'o oyunlarına ise 49 ülkeden 1500'ü aşkın sporcu katıldı.

Tabii bu sayılar yaz olimpiyatlarının ilki ile kıyaslandığında birhayli düşük kalmaktadır. Bunun da nedeni son derece açıktır. Bu gün dünyanın pek çok ülkesinde iklim şartlarının doğal sonucu olarak kış sporları yapılmaktadır. Ayrıca

kış sporları bir anlamda pahalı sporlardır. Bir diğer deyişle yaz sporlarından daha çok tesis ve malzeme gerektirir. Bir örnek verecek olursak dünyanın kişi başına düşen gelir bakımından en gerilerde olan bir kısım Afrika ülkelerinden özellikle uzunmesafeli mukavemet koşullarında ve arazi koşullarında dünya çapında birinci derecede atletler çokça çıkarılırken, kış sporlarında bu koşunun dengi sayılabilecek mukavemet yarışlarının önde

sa Türkiye'de egemen olan burjuvazi için toplumsal bir olgu olan sporun yaygınlaşması değil, parasal bir olgu olan daha fazla kârdır. Bu nedenle de doğrudan kâr sağlama bile getirdiği şöhret kulüp yöneticilerinin kâr hanesine yazılan futboldan başka spora Türkiye'de yer bırakılmamaktadır. Sarayev'o oyunlarını tüm dünya ilgi ile izlemiştir. Bizim boyalı basın ise, böyle bir olay varmış, yokmuş u-mursuzca birkaç sıradan ha-

sızlık olur.

Kış olimpiyatlarında 7 spor dalı bulunmaktadır. Bunlar içinde başlıca ikisi oyunların belkemiğini meydana getiriyor. Kuzey disiplini yarışmaları ve Alp disiplini yarışmaları. Arazi durumu bakımından yapılan bu tasnife göre Kuzey disiplini arazi yarışmaları, Alp disiplini ise bayır yarışmalarıdır. Bunlara ilaveten en çok ilgi çeken dallardan birisi de buz hokeyi. Kuzey disiplini yarışmalarında genellikle söz sahibi olanlar sosyalist ülkeler ve İsveç-Norveç-Finlandiya, Alp disiplini söz sahibi olanlar ise çoğunlukla Alp dağlarını bölüşen ülkeler ve ABD. Buz hokeyi ise kesinlikle Sovyetler Birliği'nin hegemonyasında. Sovyetler Birliği Sarayev'o'da hiç yenilmeden şampiyon olurken 50 kışır maçtır süregelen yenilmezlik ünvanını da korudu. Ve geçen olimpiyatlarda ABD'ye kaptırdığı birinciliği geri aldı. Böylece 1956'dan bu yana yapılan olimpiyatlarda 6. buz hokeyi şampiyonluğunu kazanmış oldu.

Usulendirir, her olimpiyatın sonra ülkeler aldıkları madalyalara göre sıralanırlar. Aslında herbir yarışmanın sıralaması vardır, ama ülkenin aldığı madalyalara göre resmi bir sıralama yapılmaz. Ancak sporda ülkeler arasındaki rekabet böyle bir sıralamaya ilgiyi her zaman diri tutturur. Özellikle bugün dünyadaki iki farklı sosyo-ekonomik sistem arasında, hayatın her alanında ki yarışma, sporda da yansımakta ve bir takım kıyaslamalar yapılmasını mümkün kılmaktadır.

Ülkelerin aldıkları madalyalara göre sıralamasını ve sistemler karşılaştırmasını içeren bir tablo çerçeve içinde verilmektedir. Hemen dikkati çeken, iki sosyalist ülkenin diğerlerine açık farkla üstünlük

sağlamalarıdır. Gerek iklim şartları, gerek maddi imkanları, gerek nüfusu ve ülkenin büyüklüğü bakımından SSCB'den daha az imkanlara sahip olmayan ve oyunlara en büyük katkıyla katılan ABD, SSCB'nin aldığı toplam madalyaların ancak 1/3'ünü toplayabilmiştir. Benzer şekilde üstelik 4 misli nüfusa sahip olmasına rağmen F. Almanya'nın aldığı madalya sayısı, Sosyalist DDR'in tam 6'da 1'idir. SSCB ve DDR'den sonra madalya sıralamasına giren iki sosyalist ülke Çekoslavakya ve Yugoslavya'dır. Yugoslavya'nın kış olimpiyatlarındaki bu ilk madalyasıdır. Çekoslavakya ise son 5 olimpiyatın en iyi sonucunu elde etmiştir. Ama görüldüğü gibi bu iki ülkenin aldığı sonuçlar kapitalist ülkelerin pek çoğuna nazaran düşüktür. Ayrıca oyunlara katılan Romanya, Bulgar, Macar, Polonya, Moğol ve Çin sporcuları hiç madalya alamamışlardır. Bu olgu dahi kış sporlarının yaygınlaştırılıp yaygınlaşmamasının ekonomisinin merkezi planlaması kapsamında içinde maddi imkanların elvermesine ve zamana ihtiyaç olduğunu göstermektedir. SSCB ve DDR için bir diğer ilginç nokta ise şimdiye kadar olimpiyatlarda aldıkları madalyaların toplamıdır.

SSCB ilk 6, DDR ise ilk 9 olimpiyat oyunlarına katılmışlardır. SSCB toplam 14 olimpiyatın son 8'inde toplam 165 madalya, DDR ise son 5'inde 85 madalya almış olmaktadır. Bir kıyaslama için söyleyelim, bu iki sosyalist ülke katılmazken madalyaları kendi aralarında paylaşmak imkanına sahip kapitalist ülkelerden bir ABD'nin tüm oyunlarda aldığı madalya sayısı sadece 117 dir. Yine kapitalist ülkeler içinde en ön sırayı tutan Norveç'in toplam madalyası 163 tür. Kısaca Sarayev'o oyunları sporun halk sağlığı ve neslin gelişmesi için toplumsal bir olgu olarak ciddi yetle ele alındığı, gerekli yatırımlarla ve teşviklerle yaygınlaştırıldığı sosyalist ülkelerde çok daha hızlı geliştiğini bir kere daha kanıtlanmıştır. Son olarak Yugoslavya gibi zengin sayılmayacak bir ülkenin bir olimpiyatı organize etmesindeki başarısına parmak basalım. Sosyalistlerin yaptıkları her şeyden kusur aramaya meraklı "batı" lılar bile bu konuda bahane bulamamışlardır. Bu nedenle tüm ülkelerin uluslararası Olimpiyat Komitesi Başkanı Samaranch'in dediği gibi Yugoslavya halklarına, Sarayev'olulara HAYVALLA!* demektir.

* Teşekkür.

MADALYA TABLOSU

Ülke	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
DDR	9	9	6	24
SSCB	6	10	9	25
Finlandiya	4	3	6	13
USA	4	4	—	8
İsveç	4	2	2	8
Norveç	3	2	4	9
İsviçre	2	2	1	5
F.Almanya	2	1	1	4
Kanada	2	1	1	4
Çekoslavakya	—	2	4	6
İtalya	2	—	—	2
Fransa	—	1	2	3
B.Britanya	1	—	—	1
Yugoslavya	—	1	—	1
Japonya	—	1	—	1
Liechtenstein	—	—	2	2
Avusturya	—	—	1	1
Sosyalist ülkeler	15	22	19	56
Kapitalist ülkeler	24	17	20	61

gelenleri ya SSCB, DDR, Çekoslavakya gibi gelişkin sosyalist ülkelerden, ya da bu sporun geleneksel bir yere sahip olduğu zengin İskandinav ülkelerinden çıkmaktadır.

Türkiye kış sporlarının pek az yapıldığı bir ülkedir. Oysa ülkede kış sporları için iklimin müsait olduğu bir hayli yordadır. Ama geleneksel olan ayrı bir sporun yaygınlık kazanabilmesi için maddi ve manevi teşvike ihtiyacı vardır. Oy-

ber verip fotoğraf yayımlamakla yetinmişlerdir. Hatta oyunlara katılmış Türkiyeliler sporcuların varlığından bile habersiz gözüküştür. Türkiyeliler sporcular katıldıkları bir kaç yarışmada son sıralardan öteye gidemediler. Ne ki Erzurum Sarkamış havalisindeki bir kaç köhne tesisin başkasının olmadığı — Uludağ'daki sosyetenin sayfiyesini katmıyoruz — Türkiye'de, sporculardan başkasını beklemek hak-

YABANCI DÜŞMANLIĞINDA YARIŞ

ŞAHİNKAYA OLAYI

baştarafı s.1'de

gelerine yeni yabancı işçi gelmesini yasaklayabilecekler.

Gerici hükümetin yabancılar politikasına ve parlamentoya sunduğu bu yabancılar yasa tasarısına karşı Belçika'daki yerli, yabancı tüm demokratik kuruluşlar ve sendikalarından güçlü protesto sesleri yükseldi.

● Yabancı düşmanı girişim ve politikalara karşı Aralık ayında sokak gösterileri başladı. Bu arada Louven Üniversitesinde yerli ve yabancılar tarafından birlikte 2-3 hafta süren bir açlık grevi yapıldı.

● 22 Ocak 1984 tarihinde sendikaların ve tüm demokratik örgütlerin katılımıyla yoğun kar ve tipiye rağmen 7 bini aşkın kişinin katıldığı bir yürüyüş yapıldı.

● Sendikaların, Belçika insan hakları komisyonunun da aralarında bulunduğu 212 örgüt yeni yasa tasarısını protesto etti.

● 16 Şubat gecesi Anvers'te bir gece düzenlendi. Gecede Belçikalı ve Faslılar tarafından ortaklaşa gerçekleştirilen bir tiyatro ile yabancı düşmanlığının insanlık dışı yüzü ortaya kondu. Aynı tarihte başlayan ve 3 gün sürerek 19 Şubat'ta Bürüksel'de sona eren 15 Km'lik yürüyüş ise yerli yabancı tüm ilerici demokrat emekçilerin büyük ilgi ve katılımıyla gerçekleştirildi.

Yabancı düşmanlığı günümüzde parabalırların azdırdığı bir insanlık suçu. Patronlar ve onların hükümetleri, kapitalist düzenlerinin pislikleri iyice su yüzüne çıktığında ça-

reyi yabancı düşmanlığını kökürlemede buluyor. Ekonomi kötüye mi gidiyor? İşsizlik mi arttı? Suçlu hemen hazır. Yabancı işçiler! Böylelikle bir kısım bilinçsiz ve kendi günlük çıkarlarını çemberinden dolanan emekçilerin bilinçleri bulandırılıyor. Gerçek düşmanlarını görüp anlamalarının önüne geçilmek isteniyor. Parabalırları bu amaçlarını ulaştırabilir mi bilinmez. Ama yabancı düşmanlığına karşı yerli ve yabancı işçilerin birlikte mücadelesi çirkin suratlara, ırkçı kafalara bir şamar gibi iniyor.

TÜRKİYELİLER NE DİYOR?

Dayanışma gazetesi Belçika muhabiri 16 Şubat tarihinde Anvers'te ve 15 Km yürüyerek 19 Şubat'ta Bürüksel'de sona eren yabancı düşmanlığına protesto yürüyüşüne katılan Türkiyelilerle konuştuk.

H.Yıldız: 25 yaşında, 10 senedir Belçika'dayım. Maden ocağında çalıştım. Şimdi işsizlik parası alıyorum. Evliyim ve iki çocuğum var. Yeni çıkarılması planlanan yasanın tümüne karşıyım. Çünkü bu maddelerin hepsi anti-demokratiktir. Hakkını aramak her emekçinin görevidir. Ben de bu görevi üzerimde hissettiğim için 15 Km'lik protesto yürüyüşüne katıldım. 3 saat önce geldim yürüyüşten.

Ö.Adıgüzel: Sanat okulunun mekanik bölümünü bitirdim. Okulu bitirdikten bu yana iş arıyorum (3 senedir) bu-

lamadım. İşsizlik parası alıyorum. Zaten karımızı bile güç bela doyuran işsizlik parasına da göz diktiler. %10 kesmek istiyorlar. Şimdilik bekarım. Bu sene izine gidip evlenmeyi düşünüyorum. Gol denen herifin yasa tasarısı herkesten çok beni etkiliyor. Çünkü hanımın bu yasalara göre buraya getiremeyeceğim. Bu yasa önerileri anti-demokratik olduğu için karşıyım. Onun için 15 Km'lik yürüyüşe diğer arkadaşlar gibi ben de katıldım. Şu anda çok yorgun ve aynı zamanda çok mutluymum.

A.Haydar Işık: Ben 24 yaşında, metal fabrikasında 8 senedir çalışan bir emekçiyim. Belçika'ya 1972'de geldim. İki sene öğrenimden sonra şartların zorlamasıyla işçiliğe başladım. Evli ve üç çocuk babasıyım. Gol'ün önerdiği yabancılar yasası bütün yabancı işçiler gibi beni de çok yakından ilgilendiren bir sorundur. Bugün emegimizle, alın terimizle kazandığımız hakları gaspmelerine göz yumarsak, yarın daha da ileri gidecekleri açıktır. Ben bir göçmen işçi olarak, böyleli durumlarda tüm yabancı işçilerin el-ele vermeleri gerektiğine inanıyorum. Her şeyden önce çoğumuzun çocuğumuzun geleceği ile oynamasına müdahale etmeyeceğiz.

A.Toprak: 4 senedir Belçika'dayım ve işsizim. Ne işsizlik parası ne de bir sosyal yardım almaktayım. Evliyim ve iki çocuğum var. Bir iş yerine iş sorduğumda, "yabancı" diye iş almıyorlar. Benim görüşüme göre yerli-yabancı tüm işçiler birdir, kardeşler, emekçi sınıfındadır. Ekonomik krizden söz ediyorlar. Silahlanmaya milyarlarca para harcıyorlar. Bu paralarla binlerce işyeri açılabilir. Memleketimiz de bizi altın yumurtlayan tavuk gibi görüyor. Öyle günlerimiz oluyor ki, ekme parası bile bulamıyoruz. Ben istiyorum ki Türkiye'de alevi-sünni, Belçika'da da yerli yabancı ayrımına son verilsin. Burda bazı Türkiyeli işçilerimizin camilerde çeşitli propagandaların etkisinde kalarak Belçikalı emekçilere gavurdur, allahsızdır, dinsizdir diye konuşuyorlar. Benim görüşüme göre bu çok yanlıştır.

baştarafı s.3'de

kendi şirketinin mallarına yeni pazar bulunması nedeniyle üretimden pay alacak, hem de bu yeni ihracat şirketine ortak olarak ticari kârden hisse alacaktır.

● Görüldüğü gibi tezgah öylesine sağlam kurulmuştur ki dünyada halâ yankıları süren Lockheed rüşvet skandalından ders alınmış olan Amerikan silah tekellerinden General Dynamics Şahinkaya'ya rüşveti son derece "meşru" yollardan vermektedir. Üstelik de verildiği paranın kaydu kuydu, banka numarası, yani kanıtı ortada yoktur, ayrıca iş ilişkilerinde T.Şahinkaya'nın önüne yeni perspektifler açmaktadır.

● F-16 projesiyle ilgili Gama, Bğfaş, Kalebodur ve İşkur'un hepsinde Şahinkaya'nın hissesi vardır. Örneğin Rize Çayeli'de 30 milyon ton civarında maden rezervi bulunmaktadır. Yeni kurulan şirket yılda başlangıçta 600 bin ton ham cevher işleyecek ve 62 bin ton bakır, 206 bin ton kürt, 41 bin ton çinko üretecektir. Bu demektir ki 30 milyon tonluk cevher tükeninceye kadar uzun yıllar Şahinkaya'nın kendisi, çocukları ve hatta torunları salt bu işletmenin kârından her yıl pay alacaklardır.

● F-16 uçaklarının satışının off-set kısmının cari kurdan tutarı 1 milyar 600 milyon dolardır. Bu paradan Tahsin Şahinkaya da belli bir yüzde alacaktır. Üstelik de sürekli yatırım sahibi olarak kârını ilerideki yıllarda çoğaltacaktır. 5 milyar dolar civarındaki siparişten Şahinkaya'nın aldığı başka komisyonların da bulunduğu, bunusa ileride ortaya çıkacağı, ayrıca Şahinkaya'nın F-16 siparişinden daha da önce büyük komisyonlar aldığı Amerika'daki zenginliği ni bu rüşvetlerden sağladığı, bunların önümüzdeki yıllarda ABD'de açığa vurulabileceği, çünkü F-16'ların yapımcısı General Dynamics'e rakip olan NORTHROP ile McDONNELLDOUGLAS firmalarının meseleyi kurcaladığı, mesele nin Avrupa ve Amerikan kamuoyunda uzun süre gizli kalmayacağı, esasen TIME dergisinde en zengin generaller listesinin Kasım ayında yayınlanmasında rakip firmaların

dahil bulunduğu, buna rağmen Northrop'un General Dynamics ile Türkiye arasındaki 9 Aralık 1983 anlaşmasının önlemediği belirtiliyor. Tekeller arasındaki bu rekabet dünya basınında yer almıştır. Northrop'la McDonnell Douglas'ın ortak yapımı F-18 uçaklarının son üç yıldaki siparişlerle G.Dynamics'in F-16'larını geride bıraktığı Türkiye'nin siparişiyle G.Dynamics'in büyük bir zafer kazandığı yazılırken, bu rekabet ABD Hava Kuvvetleri Bakanı John Lehman'ın F-18'leri pazarlamaya girişmesi ile ABD kongresini karıştırmıştır. (Bak.NEWS-WEEK, 5 ve 16 Eylül 1983)

İki noktayı daha not edelim:

● İŞKUR gözden çıkarılmış veya piyasada tutunamamış olacak ki iflas noktasına gelmiştir. Ne ki, İŞKUR'un kurucu patronu ve Şahinkaya'nın iş ortağı Recep Gencer'in diğer firması İŞKUR'un öteki ortaklarının ve bu arada Sema Şahinkaya'nın da hisselerini iflas öncesinde satın alarak onların çıkarlarını güvence altına almıştır. Fakat yine de İŞKUR kendi haline terk edilmiştir. Şahinkaya'nın ve onun Cunctaki Konyer arkadaşlarının dahilile İŞKUR'u 1983 Kasım ayında Denizcilik Bankası satın almıştır. Bu satın alma olayına, yani İŞKUR'un icra yoluyla satışına piyasa kızıştırmak için BAĞFAŞ'ın da girdiği, satışta BAĞFAŞ ile Denizcilik Bankası arasında "kuran kurana" bir mücadele geçtiği ve satışın sonunda 5 milyar 300 milyon liralık "rekör" bir pey süren Denizcilik Bankası'na kaldığı 19 Kasım

1983 tarihli bütün günlük gazetelerde yer almıştır. Devlet kâsından bu danışıklı dövüşün ibret verici hikayesini kısaca verelim: "...İstanbul 2. iflas Masasındaki satış Emlak Kredi Bankası, BAĞFAŞ ve Denizcilik Bankası katıldı. 2 milyar 640 milyon liraya satışa çıkarılan İşçi-İşadamı Kimya Sanayi kuruluşları A.Ş.'nin arturmasında BAĞFAŞ ile Denizcilik Bankası yarıştı. İŞKUR'un arturması 4 milyar lirayı bulunca Emlak Kredi Bankası peşin 4 milyar lirayı verdi. BAĞFAŞ ile D.Bankası kıyasıya mücadele etti. Önce arturma 5 milyar 105 milyonla Denizcilik Bankasına kalmıştı. Ödeme şartlarında anlaşılamayınca BAĞFAŞ yeneden yarışa girdi. 5 milyar 300 milyon lira ile satış Denizcilik Bankasından kaldı." (GÜNEŞ, 19/11/1983) Satıştan sonra BAĞFAŞ Yönetim Kurulu Başkanı Recep Gencer tesisin "gerçek bedelinin çok üstünde el değiştirdiğini" söyledi. (HÜRRİYET 19/11/83). Sonra Denizcilik Bankası'nın zarar etme pahasına İŞKUR'u satın alınması müfettişlikçe soruşturma konusu yapılmışsa da olay örtbas edilmiştir. (Rize Çayeli'deki şirketin ürettiği kükürtü İŞKUR'a satması ile ilgili anlaşmanın imzalandığı 1981 yılında İŞKUR henüz iflas etmemişti.)

● F-16 uçaklarının teknik kalitesi üzerinde tartışmalar vardır. Bu uçakların ABD'de en fazla arıza yapan uçaklar olduğu bildirilirken, NATO üyesi Belçika ve Danimarka yetkilileri de aynı tesbite katılmaktadırlar. (CUMHURİYET 12 Ocak 1984).

CUNTA'NIN KOLLUK KUVVETLERİ YENİ BİR CİNAYET DAHA İŞLEDİ

Türkiye'ye izine giden bir Dayanışma okurunun aktardığı bir olayı aşağıda aynen alıyoruz.

"Tokat'ın Zile kazasına bağlı Göçmenli köyü muhtarı Bekir Durmaz, Güzelbeyli karakolunda dövülerek öldürüldü. Tokat sıkıyönetim komutanlığı Artova-Zile kazası arasındaki köylerde geçtiğimiz Aralık ayı içinde operasyonlar düzenlendi. Köyleri jandarma birlikleriyle kuşatıp, köy muhtarına, "köylüde kılıç, av tüfeği, silah ve mermi gibi yasa dışı suç aleti kimde varsa toplayacaksınız" dedi. Köyün kenarında bekleyen askerlere muhtarlıkça bu aletler teslim edilecektir. Eğer bunu yapmazsan, kadın erkek hepinizi karakola dökerim ve karakol-

da iskeletler size ne yapacağımızı söyley' diye emirler küfürler savurarak köy muhtarını süngü zoruyla karakola götürdü.

Bu arada Göçmeni köyü muhtarını "Bizim köyümüzde insanlarımızı açlıkla karşı karşıya, silah almaya para bulsa ekme yedim bugün der." diye cevap vermiş. Bunun üzerine Muhtar Güzelbeyli karakoluna götürmüşler. Ve orada iki gün beklemiş. Muhtar Ankara'dan işkence yapmak için gelecek adamı beklemişler. Ama namuslu muhtar boyun eğmemiş. Göçmen köyü muhtarı uzun işkencelere dayanamıyarak can vermiş. Ama onun "ben ölebilirim ama mutlaka ahım sorulur.", "benim köylüm, halkım ahımı sorar" sözleri yakın köylüler arasında bir söylenti olmuş.

TÜRKİYE YURTSEVERLER BİRLİĞİ KONGRESİ

DYBF üyesi olan Nürnberg Yurtseverler Birliği TYB kongresi geçtiğimiz ay yapıldı.

Kongrede Federasyon yönetim kurulu üyesi F.Savaşçı ve Fed.Başkanı Süleyman Cem hazır bulundular. Divan başkanlığını F.Savaşçı'nın yaptığı kongrede, açış konuşmasını Dernek başkanı Hıdır Çağ yaptı. Federasyon başkanı Süleyman Cem'in söz alarak gerek dünya gerekse ülke sorunları hakkında konuşmasından sonra yapılan seçimlerde yeni yönetim kuruluna H.Çağ, Hüseyin Pehlivan, Uğur Fidan ve Ali Sarı seçildiler.

DISK'le Dayanışma

Gerçek İsviçre Komitesi, DİBAF ve İSTİB tarafından düzenlenen kutlama gecesinde sanatçı olarak Melike Demirdağ, Sümeyra Çakır ve Heval katılıyor. Ayrıca gecede şiirler okunacak ve folklor gösterileri sunulacak.

Gecede DISK G.Y.K üyesi Hürsam-İş sendikası eğitim sekreteri Yaşar Arıkan'da davetli olarak katılacak ve bir konuşma yapacak.

ANDROPOV ÖLDÜ

baştarafı s.1'de

partizan mücadelesine katıldı. Düşman tarafından işgal edilmiş topraklardaki gençlik safı arasında gizli siyasi çalışmalarını ve düşman ikmal kollarının sabota edilmesine yönelik partizan hareketin bulunduğu bölgede örgütledi.

1944'te düşman işgalinden kurtulduktan sonra Andropov çeşitli parti örgütlerinde görev aldı ve 1947'de Karelya Komünist Partisi Merkez Komitesi ikinci sekreterliği görevini üstlendi.

1951'den, 1953'e kadar SBKP'nin ana organlarında görevlendirilen Andropov bu tarihten sonra diplomatik görevler yaptı ve 1953'te Macaristan Büyükelçiliğine atandı.

1961'deki SBKP 22. Kongresinde Merkez Komitesine seçildi ve 1962-67 arasında SBKP Merkez Komitesi Sekreteri olarak görev yaptı.

1967'de Politik Büro aday üyeliğine getirilen Andropov 1973'te Politik Büro'nun tam üyesi oldu.

Partinin görevlendirmesiyle 1967'den 1982'ye kadar SSCB Devlet Güvenlik Örgütü'nün başına getirildi.

SBKP Merkez Komitesinin 12 Kasım 1982'de yaptığı özel oturumda ise SBKP Merkez Komite Genel Sekreterliği görevine getirildi. Haziran 1983'te toplanan Sovyet Yüksek Şûra Prezidyum Başkanı

liğna seçti.

Getirildiği her görevde Yuri Andropov Lenin'in büyük davasına bağlıydı ve bunun için tüm enerjisini sarfetti, bilgisi ile temayüz etti. Partinin siyasi ve örgütsel etkinliğinin güçlendirilmesi, onun Sovyet toplumundaki öncü rolünün geliştirilmesi için yaratıcı çalışma yürüttü. Parti içinde Leninist standartlara tam riayetini ve her parti organında kolektif liderliğin pekiştirilmesi için sürekli bir uğraş içinde oldu.

Komünistler Yuri Andropov'un parlak anısını daima yüreklerinde muhafaza edeceklerdir.

GERÇEK HELMSTEDT KOMİTESİ TOPLANTI DÜZENLEDİ

5 Şubat tarihinde Helmstedt GERÇEK gazetesi ile dayanışma komitesi tarafından yapılan toplantı başarılı geçti. Toplantının açış konuşmasını H.Siliseri arkadaş yaptı. Daha sonra Gerçek Avrupa Komitesi adına yapılan konuşmada Türkiye ve dünyadaki genel durum ve gelişmeler özetlenerek, K.Evren diktatörlüğüne karşı mücadelenin tüm anti-faşist güçlerin birlikte ortak bir programla başarıyla ulaşılabileceğinin kaydedildiği toplantıda, birlik ve örgütlenme sorunlarına değinildi.

Yeni dönem çalışma programının konuşulduğu toplantı olgun bir hava içinde sona erdi.

TİP DAVASI SONUÇLANDI

İki yılı aşkın bir zamandır İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri mahkemesinde sürmekte olan Türkiye İşçi Partisi (TİP) davası geçtiğimiz günlerde sonuçlandı. Türkiye İşçi Partisi'nin yargılanmakta olan 14 Merkez yöneticisine 12 ila 8 yıl arasında hapis cezası verilirken, 88 yerel yöneticisi de 5'er yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı. Böylece 145 TİP merkez ve yerel yöneticisinden 38'i beraat ederken, 102'sine toplam 560 yıla varan hapis cezaları verildi. Mahkeme ayrıca "mahkum" edilen TİP'li yöneticilerin tutuklanmalarına da kararlar verdi.

1975 yılından 12 Eylül 1980 tarihine kadar legal olarak çalışan, seçimlere katılan bir sosyalist parti yöneticilerinin yüz yılları aşan hapis cezalarına çarptırılmaları faşist generaller Cuntası'nın demokrasi düşmanı karakterini bir kez daha gözler önüne serdi. Aslında insanlık ve demokrasi düşmanı generallerin, onların Ulu-

su'lu, Özal'lı hükümetlerinin ipliği çoktan pazara çıktı. Türkiye halkları demokratik dünya kamuoyu, binlerce ilerici, demokrat, yurtsever ve sosyalist faşist cellatlar tarafından işkencehanelerde sistematik bir şekilde katledildiklerini biliyor. Daha geçtiğimiz aylarda ülkemizin en seçkin aydınları, demokratları barışı savundukları için ağır hapis cezalarına mahkum edildiler. Yüzbinlerce işçinin örgütü DISK'in yöneticileri, savaş hali hükümlerine göre ve idam talebi ile yargılanıyorlar.

Ancak faşist Cunta'nın insan haklarına, demokrasiye karşı işlediği suçları kabarmak, Türkiye halklarının öfkesi de günden güne biliniyor. Bu suçların faturasının teker teker tahsil edileceği günler yaklaşıyor. İnsanlığın gelişme dinamiği gösteriyor ki, böyle bir sonu engellemeye Cunta'nın gücü yetmeyecektir. Dün Nikaragua'da, bugün Arjantin'de yetmediği gibi...

Zeki Kılıç'ın İltica Talebi Reddedildi

TİP Yönetim Kurulu üyesi ve DISK'e bağlı Sosyal-İş sendikası yöneticilerinden Zeki Kılıç'ın iltica talebi Nürnberg'deki F.Mahkeme tarafından reddedildi. Zeki Kılıç'ın iltica talebini iki yıla yakın bir süre bekleterek savsaklayan Zindorf mülteciler dairesi sonuçta verdiği red kararı ile F.Çişleri Bakanı Zimmermann'ın iyisi ilticallara yönelik anti-demokratik politikalarını nal demokratik bir biçimde uygulamakta olduğunu bir kez dehe ortaya koydu. Kararla hiç perva duyulmadan, Türkiye'deki yargulamaların emokratik hukuk ilkelerine ygun olarak yürütüldüğünü sözediliyor. Buna gerekçe olarak da Avrupa Sendikalar irliği genel sekreter yardımcısının DISK yöneticilerinin argılanmasını bir duruşmaya izlemci sıfatıyla katılarak izmesi gösterilmiş. Ama DISK yöneticilerine uygulanan in-nlik dışı işkencelerden bir ilime yok. DISK yöneticilerinin savaş hali hükümlerine yargılandıklarından, sa-

nıklardan sanık avukatlarına kadar DAVA ile ilgili olanlara uygulanan ve en basit hukuk kurallarıyla bile bağdaşmayan baskı ve sindirme girişimlerinden bahseden en küçük bir ibreye bile yer verilmemiş. Doğrusu DISK davasının "demokratik hukuk kurallarına uygun" götürecek içine sindirilebilen "hukukçulardan" herşey beklenemez! Bu nedenle mahkemenin kararını okuduktan sonra, Zeki Kılıç'ın ilticasının neden reddedildiği konusunda anlaşılmayan bir yan kalmıyor.

Avrupa Konseyinden, sendikal merkezlerle, tüm demokratik kuruluşlara kadar Avrupa kamuoyu, DISK yöneticilerine yönelik baskılara, idamlara, onbinlerce siyasi tutuklunun zindanlarda tutulmasına şiddetle karşı çıkarken, F.Alman'ya iltica makamlarının Zeki Kılıç'ın ilticasının neden reddedildiği konusunda anlaşılmayan bir yan kalmıyor.

Dayanışma

YAZIŞMA ADRESİ: Postfach: 10 16 34, 4100 Duisburg 1 - F.Almanya, BAN-KA HESABI: Sparkasse Dinslaken, Konto-Nr: 833731, BLZ: 352 510 00

MİHAİL ŞOLOHOV ÖLDÜ

Yaşamı Ve Eserleri

Sovyetlerin en büyük yazarlarından biri olan Mihail Şolohov 78 yaşında, doğduğu köy olan Don ırmağı yöresindeki Rostov kentine bağlı Vesenskaya'da öldü.

Şolohov 1905'de doğmuştu. Babası şair tüccardı. 1917 devrimiyle birlikte okulu bıraktı ve 15 yaşında kızıl orduya mitralyözcü olarak girdi. 1922'de Moskova'ya giderek taş ustası olarak çalıştı. Bu sırada edebi kişiliği oluşmaya başlamıştı. 20 yaşındayken ilk kitabını yayınladı. 1924'te doğduğu Kazak köyüne döndü ve bir yıl sonra da büyük destan-romanı "Durgun Akardı Don" a başladı. Romanın ilk cildi 1928'de yayımlandı, ancak 1940'da tamamlanabildi.

Şolohov 1932'de Sovyetler Birliği Komünist Partisi üyesi oldu, 1949'da Sovyet Bilimler Akademisi üyeliğine, 1961'de Parti Merkez Komite üyeliğine seçildi, ölünceye kadar da MK üyesi olarak kaldı. 1965'de "Durgun Akardı Don" ile Nobel edebiyat ödülünü, ayrıca yedi kez de Lenin nişanı aldı.

Edebiyatta toplumcu gerçekçilik akımının en güzel örneklerini veren Şolohov, "Durgun Akardı Don" yada özgün adıyla "sessiz Don" da Birinci dünya savaşı öncesinden başlayarak Kazak köylülerinin yaşamını güçlü ve dürüst bir anlatımla vermiştir. 4 ciltlik bu destan-romanda, özellikle devrim sonrası iç savaş sırasında roman kahramanlarının geçirdiği iç çatışmalar, kitabın eleştirmenlerce Tolstoy'un "Savaş ve Barış" ile kıyaslanmasına yol açtı. Sovyet edebiyatının başyapıtları arasında yer alan bu eserden sonra Şolohov yine bir başyapıt olan "Uyandırılmış Toprak"ı dünya edebiyatına kazandırdı.

Şolohov'un diğer önemli eserleri "Don hikayeleri", ikinci dünya savaşı sırasında başladığı "Vatan için Savaş"lar ve "Bir İnsanın Kaderi" dir. "Bir İnsanın Kaderi" savaşta ailesini yitiren bir Sovyet askerinin öyküsünü anlatır. Operaya uyarlanmış, daha sonra ödülleri kazanmış bir film haline getirilmiştir.

Mihail Şolohov

Bir İnsanın Kaderi

Albaydan yeniden bir aylık izin almıştım ve hafta sonu Voronez'deydim. İstasyonda bir zamanlar ailemin olduğu yere yürüyerek gittim. Pas rengi suyla dolu derin bir çukur, her taraf dizboyu yabancı ot... Herşey mezarlık sesizliğinde, herşey ölmüş. Ah, arkadaşım, kendimi nasıl hissettiğimi bir bilsen. Uzüntüyle bir müddet orada kaldım ve daha sonra istasyona gittim. Bu şehirde bir saat bile daha fazla kalamazdım, aynı gün tümene geri döndüm.

Fakat üç ay sonra, tam darın bir karamsarlık içine çekmişken, bulutların arasından yeniden bir güneş belirdi. —Anatoli'den haber aldım. Anatoli'nin başka bir cepheden gönderdiği mektupta bu. Benim posta numarımı komşumuz İvan Timofeyevič'ten biliyordu. Başlangıçta topçu okuluna gitmiş, matematiğe olan yeteneği orda işine yaramıştı. Bir yıl sonra okulu iyi derece ile bitirip, cepheye gitmiş ve şimdi bana kırkbeşinci topçu bataryasında yüzbaşı ve kumandan olduğunu ve altı nişan madalya aldığını yazıyordu. Kısacası, babasını adamakıllı gölgede bırakmıştı. Ondandır, dehşetli gurur duyuyordum!

Oğlum subay ve kumandan olmuştu, boru değildi bu! Ve ayrıca yüksek nişanlar almıştı. Babasının bir kamyonla bomba ve askeri malzeme taşıması önemli değildi. Ben yaşamımın sonuna gelmiştim, fakat o subaydı ve yaşam henüz önünde uzanıyordu.

O andan itibaren geceleri yaşlı adamların yaptığı gibi gelecek yaşamın tablosunu çizmeye başladım: Savaş son bulacak, oğlum evlendireceğim ve genç çiftle birlikte yaşayacağım — marangozluk yapıp torunlarımla meşgul olacağım. Kısacası, yaşlıların çok hayal ettikleri şeyler. Fakat işler yine bozuldu. Kışın, nefes almaksızın ilerledik ve çok mektuplaşamadık. Savaşın bitimine doğru Berlin önlerindeydik, Antoli'ye bir sabah kısa bir mektup gönderdim ve cevabını hemen ertesi gün aldım. Ve o zaman anladım ki, her ikimiz de başka konvoy-

larla Alman başşehirinin önüne kadar gelmiştik ve şu anda birbirimize çok yakındık. Onu öyle özlemiştim ki, yeniden görmek için sabırsızlanıyordum. Nihayet yeniden görüşme zamanı geldi... Benim Anatoli'm tam dokuz Mayıs'ta — zaferin kazanıldığı gün — keskin nişancı bir Alman tarafından vurulmuştu.

Öğleden sonra bölük komutanım beni çağırdı. Yanına vardığımda topçu birliğimizden tanıdığım bir üstteğmen de orada bulunuyordu. İçeri girince kıdemli bir subayın önündeymiş gibi ayağa kalktı. Bölük komutanım sadece "sana, Sokolov" dedi ve pencereye döndü. Elektriğe tutulmuş gibi oldum. Üstteğmen bana döndü ve sessizce, "sakin ol baba! Oğlum, subay Sokolov, bugün kendi topçu birliğinde toprağa düştü" dedi.

Sallandım, fakat ayaklarımla üzerine durdum. Şimdi

bile üstteğmenle büyük bir arabanın içerisinde harabeye dönmüş sokaklardan geçtiğimiz bir rüya gibi gelir bana. Hâlâ, hayal meyal sıraya girmiş askerleri ve kırmızı bir kadifeye sarılmış tabutu hatırlıyorum. Orada oğlum yatıyordu ve artık benim değildi. Oğlum anılarımda her zaman neşeli, dar omuzlu, ince boynunda öne çıkmış adamakıllı, küçük bir oğlan çocuğuydu. Şimdi, sanki bana ve bilinmez uzağa bakan yarı açık gözleriyle, genisi omuzlu, yakışıklı bir genç yatıyordu burada. Oğlum Tolya'nın dudaklarındaki sevimli gülümseme, hayalimde yaşattığım gibi tüm sonsuzluk için, hâlâ duruyordu... Onu öptüm ve yana çekildim. Üstteğmen bir konuşma yaptı. Oğlumun, Antoli'nin arkadaşlarının gözlerinden yaşlar boşanıyordu, sadece ben ağlamıyordum. Gözyaşlarım herhalde kalbimde kurumuştu. Belki de bu

« Bir yazar olarak görevimi, her zaman, yazdığım ve yazacağım her şeyi, asla kimseye saldırmamış, fakat kendi yarattığına daima vakarla sahip çıkmasını bilmiş özgürlüğünü, şerefini ve hakkını savunan, geleceğini kendi isteğine göre inşa eden bu emekçi, bu kahraman halka adamak olarak görüyorum. »

yüzden çok acı çekiyordum. Yabancı Alman topraklarına, bana kalan son mutluluğumu, son sevincimi ve umudumu gömdüm; oğlumun topçu bataryası, ölen kumandanları için şeref atışı yaptı ve orada içimde birşeyler paramparça oldu... Yılgin bir şekilde bölüğüme geri döndüm.

Ordudaki görevimden ayrılmam uzun sürmedi. Fakat nereye gideceğim? Voronez'e mi? Dünyada olmaz! Aklıma Uryupinsk'te yaşayan, kışın yaralandığı için ordudan ayrılan ve beni yanına davet eden bir arkadaşım geldi; böylece Uryupinsk'e gittim.

Arkadaşım şehrin kenarında kendisine ait küçük bir evde karısıyla yaşıyordu. Malulen emekli olmuştu, fakat buna rağmen şehirdeki bir garajda şoför olarak çalışıyordu. Ben de aynı yerde işe girdim. Şimdi arkadaşımın yanında kalıyorum. Şehre değişik mallar naklediyorduk, fakat kışın köylerden şehire tahıl getirmek zorundaydık. İşte burada kumda oynayan yeni oğulcuğumu tanıdım.

Bir yolculuk dönüşü şehre gelince, hemen çayhaneye gidip orada birşeyler yiyor ve arkasından da tahmin edilebileceği gibi, yorgunluğumu gidermek için bir kadeh atıyordum. İtiraf etmem gerekir ki, bu zararlı alışkanlığı adamakıllı edinmiştim. Evet, bir defasında çayhanenin önünde o bacaksız görmüştüm, ertesi gün yine oradaydı. Üstü başı inanılmaz derecede perişan, suratı karpuz suyuna bulanmış ve toz toprak içerisinde, domuz yavrusu gibi pis ve saç başı dağınık, fakat gözleri yağmurdan sonraki gecenin yıldızları gibi parlak. Onu o kadar çok sevdim ki, gerçekten özlemeye ve bir an önce görmek için yolda acele etmeye başladım. Çayhanenin önünde başkalarının verdiği şeylerle karnını doyuruyordu.

Ertesi gün, bir Sovyet çiftliğinden aldığım tahıllarla geldim ve arabayı çayhaneye doğru sürdüm. Benim velet orada merdivenlerde oturmuş, ayaklarını sallıyordu. Açlık suratında okunuyordu. Kafamı arabanın penceresinden çıkardım ve ona selwendim: "Hey, Vanya! Çabuk gel yanıma otur, seni Siloya gezmeye götürüreceğim, daha sonra gelir öğle yemeği yeriz." Çağırır çağırılmaz, ani bir hareketle merdivenlerde aşağı atladı, arabanın kapısına tırandı ve sıkılan bir şekilde sordu:

"Amca, adımın Vanya olduğunu nereden biliyorsun?" Bu arada gözlerini iri iri açmış, vereceğim cevabı bekliyordu. Ona, her konuda bilgimin olduğunu ve her şeyi bildiğimi söyledim.

Sağ taraftaki pencereye geldi, kapıyı açtı, yanıma tırmanıp oturdu ve beraberce yola koyulduk. Tam bir hergeleydi, fakat şimdi garip bir şekilde sessiz duruyor, düşünceli düşünceli uzun kipriklerinin altından bana göz atıyor ve göğüs geçiriyordu. Üç parmak boyundaydı, ama göğüs geçirmeyi öğrenmişti bile. "Baban nerede, Vanya?" diye sordum. "Savaşta öldü", diye fıslıladı. "Ya anan?" "Anamı yolda giderken bir bomba öldürdü." "Nerelisiniz?" "Bilmiyorum. Hepsini unuttum..." — "Peki nerede yatıyorsun?" — "Neresi olursa".

O sorularımı cevaplarken, gözlerimin yaşardığını hissettim ve o anda kararımı verdim: "Herkes teker teker önmüzdede telef olamaz. Biz birbirimize atız. Onu evlat edineceğim." O anda rahatladım, kalbim sevinçle doldu. Ona doğru eğildim ve yavaşça sordum: "Vanya, biliyor musun, ben kimim?" — "Kim?" diye fıslıladı. Ve bende aynı şekilde fıslıyarak cevap verdim: "Senin baban!"

Hasan Hüseyin'in halkı için çarpan yüreği 27 Şubat 1984'de ebediyen durdu. Onu kaybettik.

Çağdaş şiirimizin uzun soluklu ustalarından olan Hasan Hüseyin bir yıldır ölümle savaşıyordu. Bir yıl önce ağır bir beyin kanaması geçirmiş ve komaya girmişti. Güçlü yaşama azmi ve kendisini hayata bağlayan eşinin desteği ile birçok insanın ölüm karşısında çok önce tadacağı mağlubiyeti, o bir yıl geçiktirdi.

Hasan Hüseyin'in yaşam

HASAN HÜSEYİN'İ KAYBETTİK

kavgası, yoğun tıbbi bakım gereği yüzünden yoksun bulunduğu büyük mali olanaklara bağlıydı. Oysa o ülkemiz edebiyatına yirmi değerli eser kazandırmıştı; Onbir şiir kitabı, üç öykü, üç çocuk kitabı, iki çalışma ve bir gezi anısı. Sanatçıya, bilim adamına sırt çevirmiş toplumsal düzen bu kadar zengin bir insanı, paraca yoksulluğa mahkum etmişti. İlacını temin edecek parası yoktu. Ama okurları ona sahip çıktılar. Yurtiçinde ve yurtdışında kampanyalar açıldı. Geliri O'na ayrılan sergiler düzenlendi. Sonuç olarak, hayatını halkına adanmış bir ozana, o halkın duyduğu vefa borcu yerine getirildi.

Hasan Hüseyin'in namını geniş kitlelere ulaştıran kitabı "Kızıl İrmak" adını taşıyordu. Ama burjuvazi, halktan yana her sese karşı gösterdiği şiddeti Hasan Hüseyin'den de esirgemedi. O-

zan'a bu kitabı yüzünden üç yıl ceza verdiler ve mahpus damına atıldılar.

Hasan Hüseyin "içerde" şiirlerini yazmaya, namuslu, yürekli sesini yükseltmeye devam etti. Eserleri yabancı dile çevrilmeye başlandı. Onu ve şiirini artık dünya edebiyat çevreleri de tanıyordu. Yurtiçinde kitapları ard arda yeni baskılara yapıyor, yeni yeni okuyucu çevreleri ve genç kuşakların onun sanatının tadına varıyordu.

Hasan Hüseyin Korkmazgil çağdaş şiirimizin önde gelen isimlerinden biriydi. O'nu, halkına, dünya edebiyatına daha nice eserler verebileceği bir yaşta, bir sanatçı olarak en olgun ve verimli çağında yitirdik.

O, gürül gürül akan çoşkun yüreği ile bu dünyadan göçtü. Anısı ve eserleri yaşayacak.

İşlemeli mendil ve kurşun
Harmaneriyez hey bre

Karakol kapısıyız
İmparatorluk kokar sefaletimiz

Soyula soyula çıplak
Güdüle güdüle sürü

Bütün halklar gibiyiz — biraz kuşdili
biraz kahve falı
ve biraz da düş

Hapishane avlusuyuz hey bre
Cennet kuzularıyız

Helâllaşır gibi bakarız dostların gözlerine
severiz gülyacağımı

ve bir de aynalarda yığıtlık masallarını
sonra azıcık da sakızı

azıcık da uçkur havalarını
bıyık burup gazel çekeriz de tenhalarda menhalarda

uzatırız BOYNUMUZU ELKAPILARINDA
SÜLÜNLER GİBİ.

Hasan Hüseyin